

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1988-1989

1 DECEMBER 1988

ONTWERP VAN DECREET

houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij

VERSLAG .

namens de Commissie voor Leefmilieu, Landinrichting en Natuurbehoud
uitgebracht door de heren J. Van Looy en J. Sleenckx

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Landinrichting en Natuurbehoud heeft gedurende 4 vergaderingen het hogervermeld ontwerp van decreet besproken en uiteindelijk, na amendering, aangenomen.

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Jozef Bosmans.

Vaste leden : de heren J. Ansoms, G. Beerden, Jos Bosmans, F. Cauwenberghs, E. Vandebosch, A. Van Nevel ;

mevrouw O. Lefebvre, de heren P. Matthys, J. Sleenckx, J. Timmermans ;

de heren Jozef Bosmans, R. Daems, J. Laverge ;

mevrouw F. Brepoels, de heer M. Capoen.

Plaatsvervangers :

de heren F. Aerts, J. De Seranno, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heren J. Van Looy, J. Weyts ;

de heren M. Galle, M. Gesquière, G. Temmerman, J. Verheyden ;

de heren J. Devolder, J. Vandermarliere, W. Van Renterghem ;

de heren W. Peeters, D. Vervaeke.

Zie :

149 (BZ 1988)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

A. ALGEMENE BESPREKING

1. INLEIDING

1.1. Historiek van de ruilverkaveling en van de landinrichting

Bij de aanvang van de behandeling van het voorliggend ontwerp werd in Uw commissie de vraag geopperd of het niet aangewezen was meteen het voorstel van decreet houdende organisatie van de landinrichting in behandeling te nemen. Het betreft het voorstel nr. 24 (BZ 1988) – Nr. 1 ingediend door de heer A. Beckers c.s. Dit voorstel heeft dezelfde inhoud als dit van de heer Leclercq ingediend in de Vlaamse Raad op 25 maart 1987. (Stuk 196 (1986-1987) – Nr. 1).

De organisatie van de landinrichting wordt hier zeer uitvoerig in uitgewerkt.

De behoefte aan wetgeving inzake landinrichting blijkt sinds jaren uit allerlei parlementaire en regeringsinitiatieven. De zorg van de wetgever voor een betere, ruimtelijke inrichting van landelijke gebieden kwam voor ons land voor het eerst duidelijk tot uiting in de wet van 25 juni 1956 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet. In 1970 werd deze wet volledig herschreven. De procedures m.b.t. de besluitvorming inzake onderzoek, herverkaveling en uitvoering der werken werden herzien. Maar ook de doelstelling werd verruimd. Deze wet voorziet voor het eerst in de mogelijkheid tot uitvoering van werken van landschapszorg en landinrichting. In dezelfde wet werd aan de Nationale Landmaatschappij een recht van voorkoop op landeigendommen in ruilverkavelingsgebieden toegekend, teneinde bij te dragen tot verbetering van de agrarische structuur. Het werd tevens mogelijk de agrarische woon- en bedrijfsgebouwen te verbeteren.

Op 18 december 1973 werd in de Cultuurraad van de Nederlandse Cultuurgemeenschap door de heer J. De Seranno c.s. (Stuk 120 (1974-1975) – Nr. 1) een voorstel van decreet tot wijziging van de ruilverkavelingswet ingediend :

‘ „Onze waardevolle cultuurlandschappen danken hun bestaan aan een eeuwenlange ontwikkeling ; de cultuurwaarde ervan is mede het resultaat van de solidariteit van de mens met zijn natuurlijke omgeving.

Sinds het einde van de negentiende eeuw, maar vooral sinds de jongste wereldoorlog, zien we echter steeds grotere technische ingrepen op ons natuurlijk milieu (autowegen, industrie- en recreatiezones, grond- en luchtleidingen, landinrichtingswerken enz.).

Onze landschappen, die meestal gegroeid zijn met het oog op het agrarisch bodemgebruik, worden door deze ingrepen dikwijls tijdelijk of blijvend verminkt.

Het is daarom nodig dat bij de planning van **infrastructuur**-werken, zorg besteed wordt aan het behoud van waardevolle landschapsonderdelen en dat maatregelen worden genomen voor de bouw van landschappen die in harmonie zijn met het hedendaagse bodemgebruik.”

De landschapszorg moest volgens dit decreet ingeschreven worden in de doelstellingen van de ruilverkaveling. Er werd verder bepaald dat : „Landschapszorg betekent de maatregelen voor het behoud en het beheer van het landschap, waarbij de landschapselementen in harmonie zijn met de door de landelijke gebieden te vervullen functies.”

Op 11 juni 1976 werd dan in de Senaat door J. De Seranno c.s. een voorstel van organieke wet op de landinrichting ingediend. In de toelichting werd gesteld dat het Vlaamse landschap :

„De sporen draagt van een stormachtige ontwikkeling in een periode waar industrialisering en verstedelijking als voorname normen van vooruitgang golden. De leefbaarheid, de waarde en de genietbaarheid van het landbouwareaal en agrarische groenruimten werden in het gedrang gebracht, hetzij door wijzigingen binnen de landbouw zelf, hetzij door externe ingrepen.”

Als doelstelling werd in artikel 1 gesteld :

„De landinrichting beoogt, in het raam van de ruimtelijke ordening, de regularisatie van de uitrusting, aanpassing en bescherming van de niet-stedelijke gebieden.”

Het accent werd gelegd op de coördinerende rol van de landinrichting waarin de verschillende belangen moeten worden afgewogen vooraleer tot de uitvoering van bepaalde belangrijke werken werd overgegaan. Hiertoe zou o.a. een provinciaal landinrichtingscomité worden opgericht.

Door de wet van 12 juli 1976 werd ruilverkaveling ook mogelijk bij de uitvoering van grote infrastructuurwerken.

Bij de wet van 11 augustus 1978 wordt in het Vlaamse Gewest de doelstelling van de ruilverkaveling uitgebreid. De reden waarom de wetgever wettelijke voorschriften heeft uitgevaardigd die alleen van toepassing zijn op het Vlaamse Gewest, ligt in de bijzondere toestand van het platteland in dit gewest, een van verstedelijking en een sterke densiteit en mobiliteit van de bevolking, waardoor de aanspraak op de beschikbare open ruimte steeds toeneemt. De algemene doelstelling van de ruilverkaveling werd aangevuld met de bepaling dat ruilverkaveling in het Vlaamse Gewest ook kan gepaard gaan met „andere maatregelen van landinrichting”, d.w.z. andere dan de maatregelen die de verbetering van de agrarische structuur op het oog hebben, zoals bv. inzake recreatieve voorzieningen. In de parlementaire behandeling werd een definitie van landinrichting weerhouden : „Landinrichting beoogt, binnen het kader van de ruimtelijke ordening, een geheel van maatregelen op het platteland door ontwikkeling van de economische, sociale en culturele functie van bedoeld gebied met eerbiediging van de eigen identiteit.” Verder werd een verruimde samenstelling van het ruilverkavelingscomité voorzien, de afhouding mogelijk gemaakt van een gedeelte van de gronden voor maatregelen van landinrichting en het recht van voorkoop van de Nationale Landmaatschappij uitgebreid tot maatregelen van landinrichting.

Later werden in de Vlaamse Raad door de heer J. De Seranno (Stuk 31 (1981-1982) – Nr. 1) en Mevr. W. Demeester-De Meyer (Stuk 72 (1981-1982) – Nr. 2) voorstellen van decreet ingediend waarin de ideeën uit halfweg de zeventiger jaren werden hernomen. Ook de heer F. Verberckmoes c.s. (Stuk 128 (BZ 1988) – Nr. 1) deed een voorstel van decreet tot wijziging van de wetten op de ruilverkaveling.

Het voorliggend ontwerp beperkt zich inzake landinrichting tot de omschrijving van het begrip, het aflijnen van het werkgebied en het aangeven van de krachtlijnen die zullen worden gevolgd bij het uitwerken van **landinrichtingsplannen**. Nieuw decretaal werk inzake landinrichting moet later zeker nog volgen, en het lijkt uw Commissie en de indiener zelf meer opportuun dat het hoger geciteerde voorstel van decreet — van de heer A. Beckers c.s. — houdende organisatie van de landinrichting (Stuk 24 (BZ 1988) – Nr. 1) alsdan opnieuw besproken wordt in samenhang met nieuwe ontwerpen en/of voorstellen inzake hetzelfde onderwerp.

1.2. Van Nationale naar Vlaamse Landmaatschappij

Bij koninklijk besluit van 27 februari 1935 werd de Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom opgericht (NMKL), als eerste parastatale van het Ministerie van Landbouw. De maatschappij is hoofdzakelijk actief in de **niet-stedelijke** gebieden. Zij bouwt zelf of verstrekt kredieten aan haar erkende vennootschappen met het oog op de oprichting van kleine landeigendommen, waarin begrepen : **grondaan**-koop, bodemverbetering, bouwwerken en omgevingswerken. De aldus gebouwde kleine eigendommen worden verkocht aan personen met een bescheiden inkomen, die uitstel van betaling kunnen' verkrijgen tegen een verlaagde rentevoet. Tevens verleent de maatschappij haar medewerking aan de stads- en dorps hernieuwing.

Verspreid over de jongste 40 jaar volgen verschillende wetten waardoor het oorspronkelijk doel van de maatschappij, nl. de sociale huisvesting aanzienlijk werd uitgebreid met alle facetten van de ruilverkaveling van landeigendommen en van de landinrichting. Ook werd in deze periode de naam gewijzigd van NMKL naar NLM. Zeer sumier uitgedrukt mag worden gesteld dat de activiteit van de Nationale **Landmaatschappij** er een is van inrichting van het ruime platteland, met name de sociale huisvesting, op basis van het principe van eigendomsverwerving, alsook van landinrichting, waarvan de ruilverkaveling integraal deel uitmaakt.

Tevens heeft de NLM in verschillende streken van het land buiten het ruilverkavelingskader landbouwprojecten ontwikkeld met oprichting van boerderijen, tuinbouwbedrijven en de uitvoering van allerlei landinrichtingswerken. De wet van 28 december 1984 voorziet onder meer in de regionalisering van de Nationale Landmaatschappij en bij decreet van 1 juli 1987 werd een voorlopige Vlaamse Landmaatschappij opgericht. Volgens het in bespreking zijnde ontwerp wordt ter vervanging van deze voorlopige maatschappij een definitieve Vlaamse Landmaatschappij opgericht. Maar haar eerste doelstelling, nl. de sociale huisvesting op het platteland wordt bij deze overgedragen aan de Vlaamse **Huisvestingsmaatschappij**.

2. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER THEO KELCHTERMANS, GEMEENSCHAPS MINISTER VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN LANDINRICHTING

De Nationale Landmaatschappij werd als eerste parastatale van het Ministerie van Landbouw opgericht bij Koninklijk Besluit van 27 februari 1935.

Voor haar twee basisactiviteiten, enerzijds de sociale **huis**-vestingssector en anderzijds de ruilverkaveling, is en was de Nationale Landmaatschappij hoofdzakelijk actief in de **niet-stedelijke** gebieden.

Inzake ruilverkaveling werden de oorspronkelijke doelstellingen van de Nationale Landmaatschappij ingevolge de opeenvolgende wetten sinds 1949 aanzienlijk aangevuld en geherformuleerd.

Summier gesteld is deze evolutie neergelegd in de wet van 1949 op de vrijwillige ruilverkaveling, de wetten van 1956 en 1970 op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet, en de aanvulling van deze laatste wet op 11 augustus 1978 waarbij voor het Vlaamse Gewest de ruilverkaveling meer ingepast werd in een globaal en ruimer landschappelijk en natuurgericht kader.

Inzake sociale huisvesting is de Nationale **Landmaatschappij** vooral actief in de niet-stedelijke gebieden waar zij zelf

gronden koopt — bouwrijp maakt en aan de door haar erkende vennootschappen kredieten verleent om aan sociale groepbouw of sociale verkaveling te doen. Dit huisvestingsfacet zal uiteraard tijdens de bespreking van het decreet tot oprichting van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij in de commissie voor Huisvesting en Stadsvernieuwing uitvoerig worden besproken.

Nadat de wetgever in 1980 overging tot de hervorming der instellingen, voorzag hij bij de wet van 28 december 1984 tot afschaffing of herstructurering van sommige instellingen van openbaar nut dan ook in de afschaffing van de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting en van de Nationale Landmaatschappij.

De taken, goederen, personeelsleden, rechten en verplichtingen van ondermeer de twee voornoemde maatschappijen worden overgedragen aan de Gewesten.

Bij decreet van 1 juli 1987, genomen op grond van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 6 § 1, werd de Vlaamse Landmaatschappij en de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij opgericht. Op dezelfde datum werd een Vlaamse Concertatiecommissie voor sociale Huisvesting ingesteld.

Beide maatschappijen werden voor een beperkte duurtijd, eindigend op 31 december 1988 opgericht, zowel de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij als de Vlaamse Landmaatschappij fungeerden als voorlopige opvangmaatschappijen.

Met het oog op een optimale coördinatie van de huisvestingsactiviteiten kreeg de concertatiecommissie opdracht advies uit te brengen nopens de reorganisatie van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de Vlaamse Landmaatschappij op grond van een doorlichting van beide maatschappijen.

Gezien het koninklijk besluit tot overdracht van taken, goederen, rechten, verplichtingen en personeelsleden tot heden niet getroffen werd, zijn beide voormelde maatschappijen in de praktijk niet operationeel geworden.

De Concertatiecommissie heeft zijn advies uitgebracht op grond van een doorlichting van de Nationale Maatschappijen.

Op 13 juni 1988 heeft de Vlaamse Executieve na kennisname van het advies van de concertatiecommissie geopteerd voor de opname van de huisvestingsactiviteiten van de huidige twee Nationale maatschappijen, in één Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, en zij gelastte op 21 september 1988 de bevoegde Gemeenschapsministers het ontwerp van decreet, houdende oprichting van de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, in te dienen bij de Vlaamse Raad.

Op 21 september 1988 heeft de Vlaamse Executieve de Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting en de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Landinrichting en KMO beleid gelast, in naam van de Vlaamse Executieve, het thans voorliggend ontwerp van decreet tot oprichting van „De Vlaamse Landmaatschappij” bij de Vlaamse Raad in te dienen.

In de regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve, uitgesproken door de Voorzitter van de Vlaamse Executieve voor de Vlaamse Raad op 8 november jl., wordt uitdrukkelijk aan de Vlaamse Raad gevraagd om vóór het einde van dit jaar dit ontwerp van decreet te behandelen en goed te keuren.

3. TECHNISCHE TOELICHTING

Namens de Minister wordt volgende toelichting verstrekt in verband met de NLM, inzake ruilverkaveling en landinrichting.

I. De ruilverkaveling

De Nationale Landmaatschappij heeft de Ruilverkaveling in haar opdracht gekregen sinds de wet „Op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet” van 25 juni 1956.

Deze wet is opgeheven en vervangen door de wet van 22 juli 1970, die op 11 augustus 1978 werd aangevuld „met bijzondere bepalingen eigen aan het Vlaamse Gewest”,

Twee specifieke vormen van ruilverkaveling werden tevens bij wet mogelijk gemaakt nl : door de wet van 12 juli 1976 houdende bijzondere maatregelen inzake ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet bij de uitvoering van grote infrastructuurwerken en door de wet van 10 januari 1978 houdende bijzondere maatregelen inzake ruilverkaveling van landeigendommen in der minne.

Deze laatste twee vormen van ruilverkaveling worden eerder uitzonderlijk aangewend ; het is de wet van 22 juli 1970 die algemeen wordt toegepast.

a. Doel

De doelstelling van de ruilverkaveling wordt in de wet als volgt omschreven :

„Ten einde in het algemeen belang tot een betere economische exploitatie van landeigendommen te komen, kan, overeenkomstig de bepalingen van deze wet, overgegaan worden tot ruilverkaveling van versnipperde en verspreid liggende gronden. Ruilverkaveling beoogt het vormen van aaneensluitende en regelmatige kavels die zo dicht mogelijk bij de bedrijfszetel zijn gelegen en een eigen uitweg hebben. Ruilverkaveling kan gepaard gaan met aanleg en verbetering van wegen, met waterbeheersingswerken, met grondverbeteringswerken.. . met werken voor water- en elektriciteitsvoorziening, evenals met werken van landschapszorg en met andere maatregelen tot landinrichting. Met de instemming van de belanghebbende eigenaars, vruchtgebruikers en pachters kan de ruilverkaveling ook gepaard gaan met andere verbeteringen noodzakelijk gemaakt door de wijzigingen in de gebiedsinrichting of door de heroriëntering van de produktie, zoals sloping, optrekking, vergroting, verbetering en aansluiting op het elektriciteits- en waterleidingsnet van hoegebouwen, woonvertrekken inbegrepen, alsmede water- en elektriciteitsvoorziening in weiden en graslanden”.

Ruilverkavelingen worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de respectieve ruilverkavelingscomites die per project door de Vlaamse executieve worden ingesteld.

De Nationale — weldra de Vlaamse — Landmaatschappij staat het ruilverkavelingscomite bij : zij maakt de noodzakelijke stukken op, zij werkt voorstellen voor herverkaveling uit, zij opent een rekening voor de werkzaamheden van elk comite, zij controleert voor het comite de ontwerpers en aannemers, zij is rekenplichtig voor de uitgaven en ontvangsten van het comite enz.

In het open gebied van Vlaanderen is de ruilverkaveling het instrument om de zones die in het kader van de ruimte-

lijke ordening een landbouwbestemming hebben gekregen, aangepast en meer geschikt te maken voor een leefbare, gezonde land- en tuinbouw.

Door het „Seminarie voor Landbouweconomie” van de Rijksuniversiteit te Gent onder leiding van Prof. Dr. ir. L. Martens is een methode op punt gesteld voor de evaluatie van ruilverkavelingsprojecten, waarbij naast de economische ook de sociale effecten en de effecten met betrekking tot natuur en landschap gekwantificeerd of beschreven worden. (1985)

Uit de studie van de economische effecten van ruilverkaveling op een aantal bestudeerde bedrijven bleek dat gemiddeld deze bedrijven, door ondermeer het kostenbesparend effect, een arbeidsinkomen behalen dat ongeveer 7000 F/Ha hoger ligt dan op bedrijven zonder ruilverkaveling. Het verschil in ondernemerswinst is nog groter en bedraagt gemiddeld ongeveer 10.000 F/Ha.

Uit een vergelijking in de tijd van een aantal bedrijven blijkt dat dit verschil in de tijd toeneemt ; m.a.w. dat er dus een soort multipliereffect optreedt. Deze snellere groei werd gerealiseerd met een kleinere toename van de oppervlakte op de ruilverkavelingsbedrijven.

Het wijst erop dat een betere verkaveling niet noodzakelijk schaalvergroting in de hand werkt maar kleinere bedrijven nieuwe ontwikkelingskansen biedt.

Verder blijkt ook uit deze studie dat de investeringen inzake ruilverkaveling ook ten goede komen aan de passieve recreatie (fietsen, wandelen, vissen) en dat de cultuur (natuur) technische werken bijdragen tot het natuurbehoud en de landschapszorg.

b. Evolutie van de ruilverkaveling

Waar de wet van 1956 in zijn doelstelling enkel de agrarische belangen behartigt, evolueerde de wetgeving in verschillende stappen naar integratiemogelijkheden van andere belangen die zich in een landbouwgebied aandienen als daar zijn : landschappelijke noden in eerste instantie, ook het natuurbehoud, de cultuurhistorie, de openlucht-recreatie.

Zo werd de wet van 1970 o.m. aangepast om „werken van landschapszorg” mogelijk te maken. Als aankleding van afgewerkte ruilverkavelingen werden aangepaste beplantingswerken op het openbaar domein uitgevoerd.

In de aanvullende wet van 1978 komen leden, voordragen door de ministers bevoegd inzake het natuurbehoud en de landschapszorg, hun intrede doen in de ruilverkavelingscomités.

Ook kan de landmaatschappij, ten behoeve van het ruilverkavelingscomité, nu binnen bepaalde beperkingen gronden verwerven binnen het ruilverkavelingsblok om „maatregelen van landinrichting” te nemen. In deze context worden hierdoor maatregelen bedoeld voor andere dan agrarische belangen.

c. Een nieuwe voorbereidingsprocedure van de ruilverkavelingen in Vlaanderen

Op basis van de voorgestelde methode voor de evaluatie van ruilverkaveling in Vlaanderen werd in 1986 en 1987 een pilootproject opgezet, waarbij een nieuwe, maar grondige voorbereidingsprocedure werd uitgetest voor de ruilverkaveling „Poppel”. Het is de bedoeling in de toekomst deze procedure te veralgemenen ten einde enerzijds de betrokken bevolking en hun bestuursverantwoordelijken beter te kun-

nen informeren en anderzijds de meest geschikte en best verantwoorde gebiedsinrichting te kunnen realiseren. Het ligt in de bedoeling voor de nieuwe geplande projecten te streven naar een betere, meer efficiënte en wellicht ook goedkopere planvorming, waarbij continu aandacht wordt besteed aan de diverse functies van het platteland.

Meerdere scenario's zullen ontwikkeld worden, vertrekkende van de bestaande toestand. Een inventaris zal gemaakt worden van de structurele kenmerken van het gebied, van de landbouweconomische situatie, van de landschappelijke en ecologische gegevens.

De plannen van de ruimtelijke ordening, namelijk de gewestplannen en de plannen van aanleg zullen als algemeen referentiekader dienen voor de toetsing van de verschillende scenario's.

Daarenboven zal iedere sector (zoals natuurbehoud, landbouw en recreatie) in ieder project zijn eigen doelstelling, randvoorwaarden en referentiekader vooraf kunnen inbrengen, zodat de beleidsverantwoordelijke minister met kennis van zaken een zinvolle keuze zal kunnen maken tussen de verschillende mogelijkheden, nadat de lokale besturen zijn geraadpleegd en de „coördinatiecommissie” (voorafbeelding van het ruilverkavelingscomité) haar advies aan de minister heeft geformuleerd.

Er werden in het proefproject „Poppel” drie gedetailleerde planalternatieven opgesteld met voor elk de bepaling van het rendement van de investeringen en de effecten op het landschap zowel ecologisch als visueel-ruimtelijk.

Alvorens deze voorbereidingsprocedure te veralgemenen voor alle ruilverkavelingen in onderzoek, zijn twee nieuwe proefprojecten opgestart (Merksplas en Bollebeek) teneinde de methode te corrigeren en te verfijnen.

d. Stand van de ruilverkaveling in Vlaanderen

STAND VAN DE RUIVERKAVELING IN HET VLAAMSE GEWEST (1.11.88)							
Aant. fase Proj.		Antw.	VI.-Br.	Limb.	O.-VI.	W.-VI.	Totaal ha
101	Afge- werkt	25736	13442	22448	21084	32164	114874
21	In uit- voering	9209	2690	7763	8994	4602	33258
22	Onder- zoek	7627	4168	8346	8670	6376	35187
Investering (miljoen)		1837	433	896	1307	1954	6427

Bij de afgewerkte ruilverkavelingen waren totnogtoe $\pm$ 90.000 eigenaars en $\pm$ 40.000 gebruikers betrokken.

e. Administratieve kosten en investeringskredieten

ADMINISTRATIEVE KOSTEN EN INVESTERINGS- KREDIETEN VOOR HET VLAAMSE GEWEST		
Jaar	Administr. kosten	Invester. kredieten
1978	240,2	—
1979	251,6	403,8
1980	277,5	500,0
1981	293,5	372,7
1982	313,4	500,0
1983	333,8	450,0
1984	353,2	400,0
1985	380,6	350,0
1986	373,7	308,0
1987	376,6	350,0
1988		408,0

Niettegenstaande het effectief aan personeel bij de NLM sinds 1981 jaarlijks afneemt wordt een stijging van de kosten veroorzaakt door de biënnales, indexering van de wedden, enz.

f. Personeelsbestand Nationale Landmaatschappij
Ruilverkaveling — Nederlandstalig

NEDERLANDSTALIG PERSONEEL BIJ DE NLM				
	Kader	Vastben.	Effectief/ And. statut.	Totaal
Algemene Diensten	72	57	18	75
Brussel	36	19	4	23
Bestuur Ruilverk.				
Provinc.	368	256	29	285
Bestuur huisvest.	53	46	9	55

Als de algemene diensten zouden opgedeeld worden volgens een (vooralsnog niet berekende) sleutel van 1/3 Ruilverkaveling en 2/3 Huisvesting, bekomt men als aantal naar de Vlaamse Landmaatschappij over te dragen personeelsleden, enkel voor de activiteit Ruilverkaveling :

– kader	.	428
– effectief en vastbenoemd	:	294
– effectief en andere statuten	.	333

II. De landinrichting

a. Doel

Landinrichting beoogt het kwalitatief herstel of verbetering van de „open ruimte — het platteland” in Vlaanderen. Zij wil in het algemeen belang bepaalde gebieden (meer) geschikt, door inrichting en beheer, maken voor hun diverse functies in overeenstemming met de bestemmingen die er door de ruimtelijke ordening werden aan gegeven.

Inrichting is de realisatie van de bestemming door werken en handelingen ; beheer is er voor zorgen dat de ruimte duurzaam aan haar bestemming beantwoordt.

Een gebied dat bv. in de gewestplannen een bepaalde bestemming heeft gekregen kan nochtans meerdere functies hebben. Sommige agrarische gebieden herbergen verschillende natuurwaarden, hebben een recreatieve functie voor fietsers, wandelaars, dagrecreanten, bevatten verkeersinfrastructuur, hebben een landschappelijke roeping, bevatten een aantal bossen, verzekeren de afvoer van de neerslag, enz.

Derhalve zullen zich bij de inrichting van de landelijke gebieden vraagstukken van afweging van belangen stellen omwille van het multifunctioneel karakter van deze gebieden.

Landinrichting beoogt een basis te geven voor een afweging van deze belangen van de verschillende aanwezige sectoren en zij beoogt daaropvolgend de geïntegreerde uitvoering van de ingrepen en handelingen (van de overheid) voor de inrichting, waartoe wordt besloten na multisectorieel overleg.

Landinrichting is complementair aan de stedelijke inrichting.

Het beoogde resultaat moet o.m. zijn :

– Een beter ruimtegebruik, meer afgestemd op reële behoeften.

– Een grotere efficiëntie van de inrichting, met verhoogde leefbaarheid en levenskracht voor de betrokken sectoren,

waardoor een langere levensduur van de inrichting verzekerd is ; dus een beter rendement van de investeringen ;

– Vermijden van competitie en conflictsituaties tussen sectoren. Uit een gevecht komen partijen steeds gehavend ; bij overleg wint iedereen.

b. Enkele uitgangspunten voor de Landinrichting

1. Projectsgewijs

Landinrichting komt tot stand via projecten die zowel een voorbereidings- als uitvoeringsfase omvatten. Deze projecten hebben betrekking op een welomschreven gebied. Veelal zullen zij van een bovengemeentelijke omvang zijn.

Gezocht zal worden naar een geografische eenheid in functie van de beoogde inrichting. Een project kan bv. samenvallen met een stroomgebied wanneer de waterhuishouding een belangrijke doelstelling is.

Landinrichting zal in eerste instantie van toepassing zijn in gebieden met uitgesproken multifunctioneel karakter. In gebieden met geringe graad van verweving of weinig raakvlakken tussen de sectoren zal het gebruik van de aangepaste sectorinstrumenten verder aangewezen blijven.

2. Behoud van de bevoegdheid van elke sector (overheid)

In de voorbereidingsfase wordt de afweging van de belangen en het plan voor de integratie van de inrichting op grond van de behoeften van de sectoren, bestudeerd en door de betrokken sectoren gezamenlijk vastgelegd.

In de uitvoeringsfase voert elke betrokken sector (overheid) met zijn eigen aangepast wettelijk instrumentarium, met zijn eigen begrotingskredieten zijn onderdeel uit van het globale project.

De Vlaamse Executieve beslist voor elk project, op advies van een **comite**, door haar ingesteld, en dat vertegenwoordigers bevat van elke bij het project betrokken sector.

3. Beslissing bij consensus

Beslissingen dienen, daar het een overleg tussen sectoren betreft, bij voorkeur bij consensus tot stand te komen.

Wanneer bij uitzondering geen consensus zou tot stand komen, dient de Vlaamse Executieve, waarin alle sectoren zijn vertegenwoordigd, te beslissen.

4. Besluitvorming met inspraak

Bij de voorbereiding is het nodig inspraakprocedures te voorzien ; zo kunnen de plaatselijk betrokkenen nauwer bij de coördinatie en toepassing van de inrichting betrokken worden dan actueel het geval is bij het afzonderlijk gebruik van de sectorinstrumenten.

5. De rol van de Vlaamse Landmaatschappij

Het materiële werk, de logistieke steun, de wetenschappelijke onderbouw, zowel op het niveau van het project als op het niveau van het gewest, worden door de Vlaamse Landmaatschappij aangebracht.

Omdat de Vlaamse Landmaatschappij krachtens de wetgeving diensten verleent bij de uitvoering van de ruilverkaveling, is het wenselijk binnen haar eigen organisatie een duidelijke scheiding te maken tussen de diensten die verantwoordelijk zijn voor de ruilverkaveling en de diensten belast met de taken voor de landinrichting.

Hoewel de Vlaamse Landmaatschappij zelf geen **beslis-**singsbevoegdheid heeft, zal het noodzakelijke vertrouwen binnen het landinrichtingsoverleg, dat op basis van gelijkwaardigheid moet kunnen gevoerd worden, groter zijn bij scheiding van de diensten.

c. Financiële weerslag

De financiering van de landinrichtingsverrichtingen dient in principe te gebeuren door de bevoegde sectoren wat betreft hun specifieke opdracht en aandeel binnen het globale project.

Een prioritaire aanwending van de geëigende **begrotings-**kredieten moet voor de landinrichtingsprojecten worden bekomen teneinde de gezamenlijke uitvoering niet in de weg te staan.

Voor het opmaken van het plan zullen geringe bijkomende middelen noodzakelijk zijn. Zij betreffen het studiewerk, noodzakelijk om tot integratie en consensus te komen,

Voor haar opdracht wat betreft de landinrichting zal de Vlaamse Landmaatschappij bijkomende werkingsmiddelen nodig hebben.

d. Een hulpmiddel : de Gronddatabank en het geografisch informatiesysteem.

In het kader van het informatiseringsproces van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap (Rita-project) werd de noodzaak aangevoeld tot de oprichting van een **gronddatabank** en daaraan gekoppeld een geografisch informatiesysteem.

In het Rita-project wordt tevens gesteld dat, gelet op de eigen techniciteit, een geografisch informatiesysteem het best op een eigen computerinfrastructuur zou opereren.

Een geografisch informatiesysteem kan bondig als volgt worden omschreven :

- een systeem dat toelaat grafische en alfanumerische gegevens in te voeren en op te vragen alsmede de uitwerking van themakaarten en mathematische modellen en simulaties ;

- de visualisering van beleidsondersteunende informatie (onderbouwing van de besluitvorming).

Alleen al voor de landinrichting kan een GIS-systeem informatie bevatten over bv. de bodemkaart, biologische **waar-**deringskaart , bodemverontreiniging e . d.

Tal van andere toepassingen zouden er kunnen aan gekoppeld worden : bv. de oprichting en het beheer van een mestbank ; het bijhouden van de atlas van de onbevaarbare waterlopen ; de organisatie van de set-aside regeling en andere.

De Vlaamse Landmaatschappij beschikt, gelet op de jarenlange ervaring in ruilverkavelingsprojecten, over de nodige **know-how** om de gronddatabank verder uit te bouwen en te beheren. In de eerste plaats in functie van haar eigen doelstellingen (ruilverkaveling en landinrichting) en in de tweede plaats o.m. ten behoeve van andere administraties, gemeentebesturen en prive-instellingen.

Het beheer van een gronddatabank kan door verschaffen van informatie tegen vergoeding, selfsupporting zijn.

Besluit

Het ontwerp-decreet geeft het kader aan waarbinnen de Vlaamse Landmaatschappij haar medewerking aan de landinrichting in Vlaanderen zal verlenen en geeft daartoe de opdracht aan de Vlaamse Landmaatschappij.

Om de mogelijkheden van de landinrichting verder te onderzoeken, is het wenselijk dat de Vlaamse Executieve het initiatief zou nemen om bij wijze van experiment een **landinrichtings**project op te zetten.

De ervaring die daarbij opgedaan kan worden zou dan kunnen leiden tot vaststelling van de procedure bij decreet en/of besluiten van de Executieve.

4. BESPREKING

4.1. Doelstellingen en taken van de nieuwe Maatschappij

Een lid drukt zijn bezorgdheid uit over het feit dat men met dit decreet wellicht een stap zet in een bepaalde richting, zonder voorafgaande formulering van de doelstellingen van de landinrichting. Misschien, aldus dit lid, gaat men te veel in een richting waarbij de ruilverkaveling dan het hoofdaccent krijgt. Spreker leidt dit af uit sommige bepalingen in het ontwerp van decreet.

Het betrokken lid vindt het echter toch beter via dit decreet tot de oprichting van een Vlaamse Landmaatschappij over te gaan, en later in te vullen wat juist moet worden verstaan onder landinrichting en de doelstellingen dan zorgvuldig te formuleren. Het betrokken lid wil weten of de Gemeenschapsminister bereid is ter zake amendementen in overweging te nemen.

Een ander lid sluit hierbij aan en heeft fundamentele bezwaren tegen de vage omschrijving van het begrip „landinrichting” (in hoofdstuk II van het ontwerp). De landinrichting heeft volgens dit lid te weinig gewicht in het geheel. Er is een ongelijke behandeling tussen ruilverkaveling en landinrichting. Hoofdstuk II zou best uit het decreet worden gelicht en via een nieuw ontwerp van decreet dient grondig omschreven wat landinrichting inhoudt en welke taken dit precies zal meebrengen voor de Vlaamse Landmaatschappij, met een grotere impact voor de aspecten van het leefmilieu, de landschapszorg, het natuurbehoud en dergelijke meer.

De Gemeenschapsminister repliceert dat het juist de bedoeling is de landinrichting zeer breed op te vatten, met een sterke impact van andere disciplines. Hij is van plan dit zeer pragmatisch aan te pakken en pas na uitwerking en evaluatie van een paar experimentele projecten, aanvullend te decreteren. Ondertussen, aldus de Gemeenschapsminister, dient dit ontwerp goedgekeurd, wil men de werking van de **Huisvestings**maatschappij niet blokkeren, gezien de oprichting van twee verschillende maatschappijen wordt voorgesteld, namelijk de Vlaamse Landmaatschappij en de Vlaamse **Huisvestings**maatschappij.

De Gemeenschapsminister is fundamenteel akkoord om een bredere definitie van de landinrichting als werkbasis aan te nemen, maar hij wil voorkomen dat men hiermee zou terechtkomen in de wetgeving van andere sectoren : die zijn nog steeds globaal van toepassing en dienen ook gerespecteerd. Wat mogelijke amendementen betreft, neemt de Gemeenschapsminister zich voor zoals gebruikelijk de Vlaamse Executieve te raadplegen. Uiteraard zal elke verbetering van het voorliggend ontwerp positief worden bekeken.

Een ander lid steunt de Vlaamse Executieve in haar prag-

matische aanpak maar vraagt dat bij de indiening van de komende begroting de doelstellingen van de landinrichting zouden worden vertolkt in de beschikbaar gestelde kredieten.

Een lid wijst erop dat in de Vlaamse Concertatiecommissie voor de Sociale Huisvesting een lid dat zich uitsprak voor de fusie, een merkwaardige verklaring aflegde. Onder meer :

„dat een Vlaamse Landmaatschappij ook in de toekomst gegronde bestaansreden(en) heeft en behoudt” en

„dat deze Vlaamse Landmaatschappij zal dienen opgevat en gestructureerd als een volwaardig instrument ten behoeve van de landbouwonwikkeling en de plattelandsontplooiing in het algemeen in het Vlaamse Gewest, instrument dat ten dienste moet staan van de Vlaamse overheid als een hefboom ter realisatie van het desbetreffend beleid.

„Dit betekent met name en inzonderheid een actieve coördinerende betrokkenheid van deze Vlaamse Landmaatschappij bij

- een globaal grondbeleid gericht op de verwezenlijking van de functies van het platteland, onder meer door middel van planning en herverkaveling waar nodig ;

- een huisvesting gericht op vernieuwbouw, verdichting van de dorpskernen (inbreiding of opvulling) en kleinschalige woninginplanting ;

- een dorpsinrichting- en ontwikkeling gericht op de verbetering van de infrastructuur, van de nutsvoorzieningen en van de socioculturele en recreatieve uitrusting van de dorpen (onder andere dorpshuis, speelpleinen) ;”

In dezelfde verklaring in de Concertatiecommissie werd gewezen op de wenselijke betrokkenheid van de Vlaamse Landmaatschappij bij :

„– bevordering van eigensoortig toerisme (onder andere hoevertoerisme) en recreatie ;

- natuurbeheer en leefmilieuzorg.

- de waterhuishouding van de landelijke gebieden, de polders en de wateringten.”

„Deze (richtinggevende) betrokkenheid zal zich in belangrijke mate vertalen in een coördinerende en begeleidende opdracht, in verband met projecten en taken welke elk door de geëigende en daartoe bevoegde diensten kunnen uitgevoerd worden. Dit impliceert

a) dat middelen en personeel tot een minimum kunnen beperkt worden

b) dat overlapping vermeden wordt en de bestaande diensten en voorzieningen zelfs efficiënter kunnen ingezet worden.”

„Voor een aantal taken zal deze Vlaamse Landmaatschappij naar de uitvoering toe zelf geheel of gedeeltelijk moeten kunnen instaan. Dit geldt met name voor deze taken waarvoor geen of onvoldoende geëigende diensten voorhanden zijn, zo inzonderheid

- de ruilverkaveling
- de boerderijbouw in dit verband
- de hulp aan de landbouwers
- de huisvesting van de landbouwers
- de herbestemming van boerderijen gelegen in dorpscentra en de herinrichting en -renovatie van deze (kleinschalige) dorpscentra
- het verzekeren van de financiering van deze projecten.”

„In deze optiek — maar dan ook onder dit voorbehoud — kan aanvaard worden dat „de” activiteiten van de dienst

Huisvesting van de Landmaatschappij en van de erkende maatschappijen van de bestaande Landmaatschappij, met name wat de groepsbouw van sociale woningen betreft, veel-
eer thuishoren onder een (centrale) maatschappij, welke de sociale huisvesting groepeerd en uitvoert eerder dan in een maatschappij welke primordiaal zou gericht worden op de landontwikkeling.”

Hetzelfde lid wijst erop dat de Vlaamse Executieve in het ontwerp van decreet geen rekening heeft gehouden met dit advies voor wat betreft de kleinschalige woningbouwprojecten in kleine dorpskernen.

Het betrokken lid leidt hieruit af dat de Vlaamse Landmaatschappij als hoofdtaak nog steeds de ontplooiing van het platteland moet hebben en dat er op heel wat terreinen coördinatie moet zijn met de Huisvestingsmaatschappij. Tevens dient landinrichting multifunctioneel te worden gezien in een breed kader en verweven met andere disciplines en sectoren.

Hij wijst erop dat bij de projectie van landelijke woongroepen het nu de Nationale Landmaatschappij is die via de ruilverkaveling adviseert naar bijvoorbeeld de bodemgeschiktheid, de ontwatering enzovoort. Gaat dit zo blijven of gaat de VHM zelf projecteren ?

De Gemeenschapsminister antwoordt dat landinrichting juist het inrichtingsplan moet maken voordat huisvesting kan plaatsvinden.

Een lid wijst daarbij op de ervaring en de wijze van werken in buurlanden, zoals Nederland, waar men inzake de inrichting van agrarische gebieden op 3 jaar tijd evenveel heeft gedaan als in Vlaanderen over een periode van 30 jaar. Spreker vindt bovendien dat de Nederlandse ervaring nuttig aangewend kan worden bij ons. Het voornaamste is dat men weet wat men wil : de doelstellingen zouden nauwkeurig dienen te worden bepaald, alsmede de daartoe te gebruiken instrumenten.

Een van de voornaamste doelstellingen moet zijn dat men de verstedelijking van het platteland kan inperken. Daarom is het noodzakelijk dat de economische leefbaarheid van land- tuin- en bosbouw wordt verbeterd. Indien we te lande in snel tempo 8 à 900.000 ha agrarisch gebied willen rendabel maken, dan moet dit vlugger gaan dan aan het huidige tempo van 5.000 ha per jaar. Onder meer kan via deze operatie dan ook het natuur-, het landschappelijk- en zelfs het toeristisch patrimonium worden gevrijwaard.

Ter staving van zijn stelling wijst het lid op het voorbeeld van de Kempische, toeristische gemeente Kasterlee, op wiens grondgebied de voorbij 25 jaar 6 verschillende ruilverkavelingen met een behoorlijk succes werden uitgevoerd. Het is er meteen een krachtige ondersteuning geworden voor de vrijwaring van het toerisme in dit landelijk dorp. De herstelde leefbaarheid van de traditioneel (grondgebonden) boerenbedrijven vormt een onmisbare bijdrage voor het behoud van de groene, open ruimte van de bos- en recreatiezones. De aanleg van wandelpaden en zeer landelijke fietswegen, de waterbeheersing ten behoeve van sommige natuurgebieden en het voorkomen van ruimtelijk niet verantwoorde bestemmingen, zijn hiervan slechts enkele voorbeelden. Anderzijds geeft hij het voorbeeld van Nederland en Duitsland waar, in het kader van de ruilverkaveling en landinrichting, gebieden bijzonder werden aangepast om er de tuinbouw ontwikkelingskansen te geven.

Hetzelfde lid wijst op de enorme verliezen die het landbouwgebied tijdens de jongste 40 jaar onderging. De hierna volgende gegevens zijn inderdaad alarmerend.

Evolutie van de oppervlakte land- en tuinbouwgronden (in hectaren) Vlaamse provincies — Vermindering 1950-1985								
Provincie/Jaar	1950	1959	1970	1976	1981	1985	ha	% verlies
Antwerpen	131.426	122.245	100.705	90.286	84.269	82.671	— 48.755	37
Vlaams Brabant	(143.000)	(133.000)	108.376	100.220	93.521	91.551	— 51.449	36
Oost-Vlaanderen	198.039	191.354	175.213	163.808	154.712	151.695	— 46.344	23
Limburg	122.334	106.729	93.029	87.145	81.702	81.704	— 40.683	33
West-Vlaanderen	244.334	245.358	229.508	221.723	214.826	212.286	— 32.048	13
Vlaamse Land	(893.000)	(799.000)	706.821	663.182	629.030	619.907	-219.093	26
België	1.726.865	1.660.831	1.542.422	1.469.058	1.408.992	1.389.858	-337.007	20

berekend uit gegevens N.I.S.
de gegevens (...) zijn ramingen

— Kultuurtechn. Genootschap
14.10.1986 – J. De Seranno

Vervolgens vraagt het betrokken lid om de gegevens voor de landinrichting van agrarische gebieden in de ons omringende landen. Deze gegevens worden door de diensten van de Minister in volgende samenvatting verstrekt.

4.1.1. Bondsrepubliek Duitsland

De ruilverkaveling gaat in de Bondsrepubliek Duitsland gepaard met diverse maatregelen en wordt op een zeer volledige wijze geregeld in de vigerende Federale Ruilverkavelingswet van 16 maart 1976.

Het begrip ruilverkaveling (Flurbereinigung) heeft sedert de uitvoering van de eerste projecten, die reeds in de 16e eeuw werden ondernomen, onmiskenbaar een lange weg afgelegd ; na de tweede wereldoorlog is de ruilverkaveling in de Bondsrepubliek Duitsland uitgegroeid tot een integrale verrichting, dit op basis van de wet van 14 juli 1953, die een sterk juridisch instrument is geweest voor de verbetering van de agrarische structuur.

Ook met die wet werd heel wat in het belang van het platteland verwezenlijkt ; de overheid die in elke Duitse deelstaat is belast met de ruilverkaveling, had immers onder andere tot taak aandacht te besteden aan de bescherming van het natuur- en landschapsschoon, de waterhuishouding, de drinkwatervoorziening, de lozing van afvalwater, de visvangst, de elektriciteitsvoorziening, de verkeerswegen, enzovoort.

Heette het in artikel 1 van de wet van 1953 dat ruilverkaveling kan worden doorgevoerd ter bevordering van de land- en tuinbouw, in 1976 werd in artikel 1 de doelstelling verruimd. Zij luidt nu : verbetering van de produktie- en arbeidsvoorwaarden in de land- en bosbouw, en bevordering van de „Landeskultur” en van de Landinrichting. De ruilverkaveling werd aldus tot een volledige landinrichting uitgebouwd.

De reden waarom ook in de Bondsrepubliek de doelstelling moest worden verruimd, is dezelfde als in Nederland : een dringende noodzaak om de veranderingen die zich op het platteland voordoen vanuit een zeer ruime benadering op te vangen.

Wat opvalt, zijn de reusachtige middelen (financiën en personeel) die voor de Flurbereinigung ter beschikking worden gesteld. Daarbij mag niet worden vergeten dat de Bondsrepubliek Duitsland een federale Staat is en dat de ruilverkaveling/landinrichting tot de bevoegdheid van de deelstaten behoort.

Zo beschikt de ruilverkaveling/landinrichting in 1986 in

Beieren (ongeveer 5 maal de oppervlakte van het Gewest Vlaanderen, met ongeveer 10 miljoen inwoners) voor de administratieve kosten over een begroting van ongeveer 100 miljoen DM (ongeveer 2.100 miljoen BF) en voor de investeringen over ongeveer 350 miljoen DM (ongeveer 7.350 miljoen BF).

Te vermelden is nog dat de dorpsherwaardering zoveel mogelijk in de ruilverkavelingsoperaties wordt geïntegreerd.

Bevoegdheid

De bevoegdheid inzake ruilverkaveling (Flurbereinigung) behoort, wat de principes betreft, tot de bevoegdheid van de Bondsminister van Landbouw (Bundesminister Für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten). Elke Duitse deelstaat is evenwel verantwoordelijk voor de uitvoering en daarvoor is de Minister van Landbouw van de deelstaat verantwoordelijk (bijvoorbeeld in Beieren de „Landesminister für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten“).

Coördinatie

De toestand is uiteraard per „Land” verschillend. In Beieren komen de verschillende beambten (van ruilverkaveling, milieu, huisvesting, bruggen en wegen en dergelijke) éénmaal per jaar samen per „Bezirk” (7 Bezirken) om de planning te coördineren. Verdere coördinatie gebeurt op lager niveau (per project) en in functie van de behoeften.

Activiteit „Huisvesting”

Door het feit dat in Duitse ruilverkavelingsprojecten zowel aan boerderijverplaatsing als aan dorpsanering wordt gedaan, is deze vorm van huisvesting eng betrokken bij de ruilverkavelingswerkzaamheden.

De praktische doorvoering van deze maatregelen gebeurt evenwel door de „Siedlungsgesellschaften”. Er is ongeveer één „Siedlungsgesellschaft” per deelstaat ; de wettelijke basis van hun activiteit is nog steeds de wet van 1919. De „Siedlungsgesellschaften” zijn ongeveer te vergelijken met de Nationale Landmaatschappij ; aandeelhouders zijn onder andere naast de Bondsregering, de betrokken deelstaat, de gemeenten en privé-kapitaal.

Administratief en juridisch instrumentarium

De basiswet is de federale ruilverkavelingswet van 15 maart 1976, de uitvoering geschiedt in de deelstaten waar binnen het Ministerie van Landbouw, over het algemeen een Ruilverkavelingsdienst is ingericht. De benaming ervan varieert per deelstaat.

4.1.2. Frankrijk

Ruilverkaveling is in Frankrijk al gekend sedert het begin van de 18e eeuw. Zij vindt in Frankrijk haar rechtsgrond in de wet van 9 maart 1941, bekrachtigd door de verordening van 7 juli 1945 en geïntegreerd in de „Code rural”. Deze tekst werd herhaaldelijk gewijzigd en aangevuld ; de laatste maal geschiedde dit bij de wet van 11 juli 1975.

Ruilverkaveling is er van toepassing op de ongebouwde landeigendommen, en beoogt de herindeling van de versnipperde en verspreide gronden. Zij streeft ernaar de gronden van de respectieve landbouwbedrijven in één enkel blok of in grote, goed gegroepeerde kavels samen te brengen. Het gaat dus nog steeds om een relatief eenvoudige vorm van ruilverkaveling.

Krachtens de wet van 1975 werd de samenstelling van de

Departementen en Gemeentelijke Ruilverkavelingscommissies uitgebreid en ook de doelstelling ervan verruimd. Dit werd ingegeven door een dubbele bekommernis. Enerzijds vanwege zorg voor de natuur, teneinde elke ruilverkaveling te beletten, die schadelijk zou kunnen zijn voor de kwaliteit van het milieu, al is zij vanuit zuiver landbouwkundig oogpunt verantwoord, en anderzijds vanwege zorg voor een meer nationale afstemming tussen de eisen van de dorpsaanleg en de verbetering van de agrarische structuur.

De wijzigingen van 1975 gaan wel in de richting van een grondiger aanpak dan vroeger.

Een stap in de richting van landinrichting werd wel gezet met de wet van 4 juli 1980 betreffende de oriëntatie van de landbouw (Loi d'orientation agricole). Deze wet die, zoals de naam het zegt, een algemene landbouwwet is en de gelijknamige wet van 1960 vervangt, moet de basis vormen van de Franse landbouwpolitiek voor de volgende twintig jaar.

In een speciaal hoofdstuk van die wet wordt de landinrichting geïntroduceerd ; het gaat evenwel meer om een intentieverklaring — die aanvangt met het postulaat dat landinrichting een essentiële prioriteit is van de ruimtelijke ordening — dan om een uitgewerkt stuk landinrichtingswetgeving.

Toch dienen twee belangrijke voorschriften te worden onderstreept. Zo voorziet artikel 73 dat per departement kaarten van de landbouwgronden worden opgemaakt, teneinde deze beter te kunnen beschermen. In artikel 76 wordt daarenboven de ruilverkavelingswetgeving aangepast en wordt het begrip „Jandinrichtingsverkaveling” (remembrement — aménagement) ingevoerd. De bedoeling is de mogelijkheid te scheppen om gelijktijdig een (klassieke) ruilverkaveling en een dorpskernvernieuwing te kunnen realiseren.

Parallel met die beperkte vorm van landinrichting kent men een vorm van grondige aanpak van het platteland, die wordt verwezenlijkt op basis van de wet van 24 mei 1951 op de „Sociétés d'Economie mixte”. Wij bedoelen hier de belangrijke landinrichtingsprojecten „grandes aménagements régionaux” geheten (bijvoorbeeld l'Aménagement du Bas-Rhône - Languedoc, des Landes de Gascogne, de la Corse, enzovoort). In het raam van die projecten worden er ook ruilverkavelingen uitgevoerd, maar als onderdelen van het totale landinrichtingsproject.

Meer en meer gaat men, ook in Frankrijk, de weg op van een geïntegreerde aanpak van de plattelandsontwikkeling, vooral door de dorpsherwaardering erbij te betrekken.

Bevoegdheid

In Frankrijk behoort de ruilverkaveling (remembrement) tot de bevoegdheid van de Minister van Landbouw. •

Coördinatie

De uitvoering van de ruilverkaveling geschiedt in Frankrijk door een gemeentelijke Commissie (Commission Communale d'aménagement Foncier) daarin zitten zowel eigenaars, als gebruikers en verschillende departementale ambtenaren, zodat op lokaal niveau enigszins wordt gecoördineerd.

Activiteit „Huisvesting”

Huisvesting en ruilverkaveling zijn in Frankrijk gescheiden. Nochtans is het op basis van de „Loi d'Orientation agricole” van 1980 en van de vernieuwde ruilverkavelingswet van 31 december 1985 mogelijk in gemeenten waar ruilverkaveling wordt doorgevoerd, te dier gelegenheid ook bouwterreinen te scheppen.

Administratief en juridisch instrumentarium

De verschillende ruilverkavelings- en herverkavelingsmogelijkheden werden bij de wet van 31 december 1985 gereorganiseerd. Het Ministerie van Landbouw wordt er op dit ogenblik (maart 1987) volledig gereorganiseerd.

Op centraal niveau zijn aangelegenheden zoals ruilverkaveling, ondergebracht bij de „Direction de l'Espace rural et de la Forêt”.

De uitvoering van de ruilverkaveling gebeurt onder supervisie van de departementen, meer bepaald van de DDAF (Direction départementale de l'Agriculture et des Forêts) die sedert de regionalisatie afhangen van de respectieve Voorzitter van de Conseil Général (per departement) en niet meer van de prefect.

De eigenlijke uitvoering ter plaatse gebeurt per project door een privé-landmetersbureau dat door de bevoegde Commission Communale wordt aangeduid.

4.1.3. Nederland

De Landinrichtingswet van 1985 is de vierde wet die betrekking heeft op de inrichting van het landelijk gebied van het Koninkrijk der Nederlanden.

Ondanks de grote verdiensten die de Ruilverkavelingswet 1954 voor de inrichting van het platteland had, kwam in de jaren zeventig kritiek los, vooral inzake de verhouding landbouw-natuur. Aan de Ruilverkavelingswet 1954 werd verweten alleen oog te hebben voor de belangen van de landbouw ; hierbij werd verwezen naar artikel 2 van die wet, waarin de doelstelling van de ruilverkaveling wordt omschreven als „De behartiging van land-, tuin- en bosbouw of veehouderij”.

Hier moet toch wel worden onderstreept dat, wanneer men nagaat wat dank zij de Ruilverkavelingswet 1954 werd gerealiseerd, moet worden vastgesteld dat voormelde doelstellingen toch ruim werden geïnterpreteerd. De kritiek was evenwel meer bepaald gericht op de benadering van de problemen ; daaraan werd verweten dat zij alleen vanuit de agrarische gezichtshoek gebeurde. Van bepaalde zijde werd geoordeeld, dat aldus niet altijd in voldoende mate recht kon worden gedaan aan de andere functies die het landelijk gebied ook moet vervullen en dat een andere aanpak noodzakelijk werd, namelijk landinrichting.

De sedert 1972 aan de landinrichting gewijde rapporten, tijdschriftartikelen, studies en studiedagen leidden ten slotte tot de volgende definitie, weergegeven in artikel 4 van de Landinrichtingswet van 8 mei 1985 : „Landinrichting strekt tot inrichting van het landelijke gebied overeenkomstig de functies van dit gebied, zoals deze in het kader van de ruimtelijke ordening zijn aangegeven”.

Herinneren we eraan, dat in de ontwerp-Landinrichtingswet, als vorm van Landinrichting een verschil wordt gemaakt tussen gebieden die overwegend een agrarische functie vervullen, waarvoor dan de wettelijke ruilverkaveling wordt gehandhaafd, en landelijke gebieden die blijkens de structuurplannen, in belangrijke mate tevens een niet-agrarische functie hebben, waarvoor een nieuw systeem wordt geïntroduceerd, namelijk de herinrichting. Daarnaast zijn in de nieuwe wet ook nog de ruilverkavelingsovereenkomst en de aanpassingsinrichting voorzien.

Zoals in de Bondsrepubliek Duitsland is de aanpak er in

Nederland, één van volledige integratie van de verschillende landinrichtingsoperaties.

De beschikbare middelen (financiële en personeel) zijn, heel zeker ten opzichte van de Vlaamse, indrukwekkend.

Qua oppervlakte (geplande en gerealiseerde landinrichting) kan een vergelijking tussen Nederland en het Vlaamse Gewest uit de kleurkaarten worden afgelezen. (Bijlagen 1 en II)

In 1985 geschieden er voor ruilverkaveling landinrichting voor ongeveer fl. 318 miljoen (ongeveer 6.700 miljoen BF) investeringen.

De Landinrichtingsdienst van het Ministerie van Landbouw beschikte, ook in 1985, over 814 eenheden, waarbij ongeveer 500 man van de Kadastrale Landinrichtingsdienst moet worden gevoegd.

Bevoegdheid

In Nederland behoort de landinrichting tot de bevoegdheid van de Minister van Landbouw en Visserij (Landinrichtingsdienst).

N.B. : Het Ministerie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieuzorg komt met de Landinrichtingsdienst van het Kadaster eveneens tussen bij de eigenlijke uitvoering.

Coördinatie

De coördinatie gebeurt in de Centrale Landinrichtingscommissie (te Utrecht). Daarin zetelen zowel ambtenaren van verschillende ministeries, als onder andere afgevaardigden van het Landbouwschap.

Activiteit „Huisvesting”

Huisvesting is ook in Nederland totaal gescheiden van de landinrichting, natuurlijk met uitzondering voor wat boerderijverplaatsing en boerderijbouw betreft, doorgevoerd in het kader van de landinrichting.

Administratief en juridisch instrumentarium

De landinrichting gebeurt op basis van de wet van 8 mei 1985. De uitvoering van alle cultuurtechnische en landbouwkundige activiteiten gebeurt onder leiding van de Landinrichtingsdienst, bijgestaan door de Centrale Landinrichtingscommissie. De Landinrichtingdienst omvat een centrale directie te Utrecht en 11 provinciale directies, deze ondersteunen de met de uitvoering belaste Plaatselijke Commissies voor Landinrichting, die geen rechtspersoonlijkheid hebben.

Voor wat de herverkaveling, de topografische verrichtingen en dergelijke aangaat, geschiedt de uitvoering door de Landinrichtingsdienst van het Kadaster (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieuzorg).

4.1.4. Besluit

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat de doelstellingen en de motivering zich overal op een gelijkwaardige wijze, maar gespreid in de tijd, ontwikkelen.

Interessant is het vast te stellen, dat de stoot tot aanpassing overal werd gegeven door de roep om meer zorg voor natuur, landschap en milieu, die wij sedert het begin der zeventiger jaren kennen, en dat de **binding met de ruimtelijke ordening**

overall wordt onderstreept. Van groot belang is het te wijzen op het verschil in ontwikkeling in Nederland en de Bondsrepubliek Duitsland enerzijds en in België en Frankrijk anderzijds. In het eerste geval wordt het concept „ruilverkaveling” verruimd tot landinrichting; in het tweede geval wordt ruilverkaveling gezien als een deelaspect van de landinrichting. Hierbij mag niet uit het oog worden verloren dat ruilverkaveling in het eerste geval reeds als zeer integrale verrichting wordt toegepast en in het tweede geval in de meer beperkte klassieke vorm.

Opmerkelijk is ten slotte ook dat de Landinrichting in al deze landen tot de bevoegdheid van de Minister van Landbouw behoort, terwijl dit in Vlaanderen de Minister van Leefmilieu zal zijn.

4.2. Coördinatie van de werkgebieden — prioriteiten

Een lid wijst op een belangrijk probleem: er is in vele gevallen interpenetratie van de verschillende aspecten van de landinrichting met deze van de huisvesting. Spreker vermeldt bij wijze van voorbeeld de hoevebouw en de inrichting van woonkernen in landelijke dorpen. Deze op het eerste zicht pure huisvestingsproblemen hebben ook repercussies op de landinrichting zoals bijvoorbeeld de inrichting van ontwatering, de beheersmaatregelen voor de achterliggende gronden, de ontsluiting enzovoort.

Reële zorg voor het platteland vereist dat de overheid een grondbeleid voert. De Landmaatschappij heeft een recht van voorkoop wanneer gronden worden verkocht in ruilverkavelingsgebieden. Bovendien werd enkele jaren geleden bij decreet een „Grondfonds” opgericht. Een goed hanteren van deze instrumenten zou een meer verantwoorde ordelijke ruimtelijke ontwikkeling van onze landelijke dorpen mogelijk kunnen maken. De Landmaatschappij heeft trouwens topografen, bodemkundigen en waterbouwkundigen in dienst die in staat zijn hier een welkome medewerking te verlenen.

Het zal dus nodig zijn de werking van de twee hernieuwde maatschappijen te coördineren en in beide decreten moeten bepalingen worden ingelast die de samenwerking bevorderen.

Het lid vraagt of er een deeltje i.v.m. een „grondmaatschappij” in het decreet hoort te worden opgenomen.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat de V.L.M. in haar taak de opdrachten behoudt die zij nu al heeft inzake de bewoning, de inrichting en de uitbating van agrarische en direct-agrarisch gebonden bedrijven (cfr. art. 6 § 1).

Waar hoevegebouwen zullen ingeplant worden en waar door de VHM landelijke sociale woningen best gebouwd worden, zal onder meer het voorwerp kunnen uitmaken van „landinrichting”. Zoals men weet beoogt „landinrichting” nu net het bevorderen, het structureren van het overleg tussen de sectoren die in het landelijk gebied actief zijn.

Binnen deze opvatting over landinrichting zal het aan de sector Huisvesting toekomen om samen met de andere sectoren afspraken te maken om, bijvoorbeeld de meest geschikte inplantingsplaats voor landelijke woonwijken te bepalen, de aanleg van nutsvoorzieningen mee te integreren, de gevolgen ervan voor de waterhuishouding, het leefmilieu en het natuurbehoud te evalueren en de nodige actieprogramma's vast te leggen.

In deze gedachtengang meent de Minister niet dat het nodig is om in dit decreet een „grondmaatschappij” te voorzien.

Wanneer in samenspraak met alle sectoren bijvoorbeeld een inplantingsplaats voorzien is voor een landelijke woonzone, dan is het zijn inziens in de eerste plaats de taak van de VHM de nodige gronden te verwerven.

Het blijft evident dat alle regelen inzake ruimtelijke ordening en andere vergunningen, machtigingen enzovoort moeten nageleefd worden vooraleer kan overgegaan worden tot de effectieve inplanting van hoevegebouwen en landelijke woonwijken.

Wat nu betreft de prioriteiten van de landinrichting wijst een lid op de kaart in verband met de graden van landelijkheid, opgenomen in de „Plattelandsatlas voor Vlaanderen” op blz. 28 (zie bijlage III).

Hij vraagt aan de Gemeenschapsminister dat bij prioriteit in de landelijke gebieden die onder sterke verstedelijkingsdruk staan (gans midden Vlaanderen) aan landinrichting zou worden gedaan; mening die door verschillende andere leden van de Commissie ondersteund wordt.

De Gemeenschapsminister betuigt hiermee zijn instemming. Door deze vraag wordt het onderscheid tussen ruilverkaveling en landinrichting geïllustreerd. In de brede zin is landinrichting juist in deze voornoemde gebieden nuttig en noodzakelijk, zonder dat er daarom een ruilverkaveling wordt gepland of doorgevoerd.

Het wezenlijke van dit decreet, aldus de Gemeenschapsminister, is juist dat er een totaal concept bestaat inzake landinrichting dat breder is dan de ruilverkaveling sui generis.

4.3. Statuut van de VLM — controle

Een lid wil vervolgens weten in hoeverre er controle van de Vlaamse Raad mogelijk is op het statuut van de Vlaamse Landmaatschappij.

De Minister antwoordt dat deze controle mogelijk is, omdat — luidens artikel 3 — de bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut — categorie B — op deze instelling van toepassing zullen zijn. Dit is nodig omwille van het specifieke karakter van de instelling die soepel en vlot moet kunnen werken. De maatschappij dient bijvoorbeeld haar eigen gelden te kunnen beheren, om haar werkzaamheden vlot te kunnen uitvoeren, dit echter wel onder toezicht van een regeringscommissaris die een vetorecht heeft.

Een lid, hierin gesteund door andere leden, meent dat de Vlaamse Executieve via dit ontwerp te veel volmachten krijgt. De verhouding tussen de Vlaamse Executieve en de Vlaamse Raad wordt scheefgetrokken ten nadele van de Raad, die via de Executieve-besluiten voor voldongen feiten zal worden geplaatst.

De Gemeenschapsminister wijst erop dat de Vlaamse Raad haar wetgevende en controlerende rol ten allen tijde zal kunnen blijven vervullen. De Vlaamse Raad moet echter niet belast worden met uitvoeringsdetails, die de essentiële taak van de Executieve uitmaken. De Minister herhaalt dat hij reeds beloofd heeft na één jaar experimenteren, in deze Raad een evaluatie te maken, om op grond daarvan aanvullend te decreteren.

4.4. Informatie- en topografisch centrum

Verschillende leden hebben vragen over de diverse infor-

matiegegevens en de beschikbaarheid daarvan. Een ervan is dat van de grondatabank, waarvan sprake was in de inleidende uiteenzetting. Een lid vraagt waarom deze grondatabank niet in het ontwerp is opgenomen.

Hierop wordt geantwoord dat de grondatabank in de loop der jaren is tot stand gekomen binnen de Nationale Landmaatschappij. De databank bevat de totale inventaris van het grondbestand van de Ruilverkaveling, zijnde circa 180.000 hectare. Nu reeds putten andere sectoren uit deze databank. Dit bestand werd opgebouwd via het kadaster, wat een omslachtige procedure is. Er zou best een bestand per perceel komen, zodat ook andere sectoren (Natuurbehoud) er meer nut zouden van hebben. De vraag is of dit via een inschrijving in het decreet moet worden geïnstitutionaliseerd. Verschillende leden menen van wel en zullen ter zake amendementen indienen.

Een ander lid wil meer weten over het informatie- en topografisch centrum (rekencentrum) bij de Landmaatschappij. Hier zouden gegevens in verband met grondbestand en grondfonds worden verwerkt.

Verschillende leden sluiten zich hierbij aan. Er wordt gevraagd een overzicht te geven van de activiteiten, het informatiebestand en tewerkgesteld personeel. Deze gegevens worden hierna verstrekt (Bijlage IV).

De Minister engageert zich om dit informatiecentrum verder uit te breiden zodat alle sectoren er snel over informatie kunnen beschikken.

4.5. Samenstelling Raad van Bestuur — structuur van de nieuwe maatschappij

Er ontwikkelt zich een uitgebreide discussie tussen de leden van de Commissie in verband met deze punten.

Verschillende leden vinden dat de provincies oververtegenwoordigd zijn in de op te richten Raad van Bestuur. Er is te veel bevoogding op allerlei vlakken door de provincies, aldus een lid. Hij zou het veel beter vinden als men in de Raad van Bestuur een proportionele vertegenwoordiging zou installeren, analoog aan de samenstelling van de Vlaamse Raad. Dit zou het pluralisme beter waarborgen.

Een ander lid meent ook dat meer decentralisatie tot meer doorzichtigheid voor de burger zou moeten leiden. De vraag is dan of de decentralisatie naar de provincies toe moet gebeuren, want volgens dit lid is het provinciaal beleidsniveau niet erg controleerbaar en dus ook niet doorzichtig. Nog beter, aldus dit lid, kan men zorgen voor een betere vertegenwoordiging van de basis en moet dus de kans gegeven worden aan de rechtstreekse betrokkenen om ook vertegenwoordigd te zijn op het hoogste niveau.

Een lid meent — in tegenstelling met vorige leden — dat men de provincies moet betrekken bij de landinrichting. Immers in de grondwet en de bijzondere wetten zijn de provincies als bestuursniveau behouden. Verder is een decretale aanpak noodzakelijk en zijn de uitvoeringsdiensten van de Landmaatschappij reeds provinciaal gestructureerd en georganiseerd.

Op een groot aantal domeinen is er samenwerking met de provinciale besturen en diensten ; onder andere wat betreft de onbevaarbare waterlopen, polders en wateringen, wegenatlassen, voorlichting. Landinrichting, aldus het betrokken lid, is uiteraard nauw verbonden met ruimtelijke ordening. Precies bij ruimtelijke ordening is de overtuiging gegroeid

dat, in de toekomst, het provinciaal niveau hier veel meer bij betrokken dient te worden.

Bovendien kunnen de Provinciale Besturen ook geldelijk bijdragen om landinrichtingsprojekten te promoveren.

Tot slot zegt spreker nog dat in Nederland de Gedeputeerde Staten praktisch het belangrijkste niveau zijn waarop het beleid inzake landinrichting zich afspeelt.

De Gemeenschapsminister stelt ter zake vast dat er geen eensgezindheid is. Hij pleit ervoor de provincies op te nemen in de Raad van Bestuur.

De Gemeenschapsminister wijst op artikel 5 van het ontwerp dat voorziet in een Raad van Bestuur bestaande uit 11 leden waaronder :

- 1 Voorzitter,
- 1 Vice-voorzitter,
- 5 bestuurders (zijnde het aantal provincies die aandeelhouder zijn) en
- 4 andere.

In het totaal dus 11 leden. De vertegenwoordiging van de provincies is gebaseerd op volgende feiten :

- ruilverkaveling en landinrichting spelen zich ten velde af in de gemeenten waar in de eerste plaats de provincie het toezicht moet uitoefenen ;

- de provincie zelf is bevoegd voor een belangrijk deel van de waterlopen en het wegennet ;

- de provincie is steeds de eerste toeziende overheid van de polders en de wateringen die in het landelijk gebied een belangrijke taak hebben inzake waterhuishouding.

Een lid herhaalt nogmaals dat hij via de provinciale structuren de inspraak en de controle niet gewaarborgd ziet. De provincies zijn geen erg democratisch controleerbare instellingen. Eens zetelend in de Raad van Bestuur zijn de provinciale vertegenwoordigers nog moeilijker te controleren.

De Gemeenschapsminister, hierin bijgetreden door verschillende leden, menen dat het provinciaal niveau dient behouden om de hoger aangehaalde redenen.

4.6. Wetenschappelijk onderzoek

Een lid wijst op het gebrekkig uitgebouwd wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen met betrekking tot de landinrichting en de zorg voor het platteland. Dit cultuur- en natuurtechnisch „Vlaams onderzoek” is verspreid over het Instituut voor Natuurbeschoud, het Instituut voor Populieren- teelt, werkgroepen voor de studie van de waterbeheersing, de universiteiten en dergelijke meer.

Het lid verwijst naar het pas opgerichte Nederlands „Staring centrum” dat als doelstelling heeft het verrichten van onderzoek ten behoeve van een doelmatige en maatschappelijk verantwoorde bestemming, inrichting en beheer van het landelijk gebied. In dit nieuwe centrum worden het huidige ICW (Instituut voor Cultuurtechniek en Waterhuishouding), STIBOKA (Stichting voor Bodemkartering), de afdeling Landschapsbouw van de Dorskamp en de onderzoekseenheid milieutoxicologie van het IOB (Instituut voor het Onderzoek voor Bestrijdingsmiddelen) samengevoegd.

Het betrokken lid vraagt dan ook of men hier te lande, naar het voorbeeld van Nederland, een groepering zou doorvoeren op bestuurlijk vlak van de sectoren bosbouw, water-

beheersing, natuurbehoud, landinrichting en landschapszorg. Het lid verbaast er zich over dat thans natuur- en landschapsbeheer niet in één dienst worden geïntegreerd. Nochtans werd bij de jongste staatshervorming de landschapszorg van artikel 59bis in de grondwet verhuisd naar artikel 107quater.

De Gemeenschapsminister meent dat, wat het toegepast wetenschappelijk onderzoek betreft, het thans voorbarig is hierover uitspraak te doen.

Het wetenschappelijk onderzoek is uiteraard ook in deze sector een belangrijke zaak.

Er zijn thans, binnen het raam van de staatshervorming, besprekingen aan de gang tussen de Eerste Minister en de Staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen om te komen tot een uitsplitsing van het wetenschappelijk onderzoek. De resultaten van dit gesprek moeten worden afgewacht en dan zal men kunnen evalueren hoe men in deze sector het wetenschappelijk onderzoek zal organiseren.

4.7. Overdracht personeel en goederen

Door verschillende leden wordt gevraagd een overzicht te geven van het personeelsbestand bij de Nationale Landmaatschappij.

De volgende gegevens worden meegedeeld :

Nederlandstalig personeel bij de NLM

	Kader	Vast- ben.	Effectieven Ander stat.	Totaal
Algemene Diensten	72	57	18	75
Brussel	36	19	4	23
Best. Ruilverk.				
Provincie	368	256	29	285
Best. Huisvesting	53	46	9	55

Als de Algemene Diensten zouden opgedeeld worden in 1/3 voor Ruilverkaveling en 2/3 voor Huisvesting bekomt men als aantal over te dragen personeelsleden enkel voor de activiteit Ruilverkaveling

- effectief en vastbenoemd : 294
- effectief alle statuten : 333
- kader : 428

Verschillende leden uiten hun ongerustheid over de situatie van het personeel. Er wordt gevreesd dat er, bij de oprichting van de nieuwe maatschappijen, meer benoemingen van nieuwe personeelsleden zullen plaatshebben, en dit ten nadele van de thans in dienst zijnde personeelsleden. De betrokken leden pleiten voor het integraal behoud van de rechten van het personeel.

De Gemeenschapsminister verwijst naar artikel 16 § 2 waarin het behoud van de situatie van de personeelsleden in elk opzicht wettelijk wordt gewaarborgd. Ten einde de continuïteit van de werking van maatschappijen niet te verhinderen, is in artikel 17 § 3 de mogelijkheid voorzien om bijkomend personeel snel aan te werven, via een soepele procedure. De vrees dat er benadeling van de thans in dienst zijnde personeelsleden zou plaatsgrijpen, aldus de Minister, is ongegrond.

Een lid wil weten of het niet mogelijk is zoveel mogelijk opdrachten aan de privésector toe te vertrouwen, zodat men niet te veel bijkomend personeel moet aanwerven. Aldus wordt vermeden dat men met een te logge personeelsstructuur moet werken.

Hierop wordt geantwoord dat dit reeds in ruime mate het geval is voor tal van opdrachten. In de huidige situatie is de NLM coördinator en gesprekspartner van de studiebureaus en de privé-firma's die de uitvoering verzorgen. Tevens oefent de NLM hierop controle uit.

Een lid meent dat de meeste personeelsleden in de ruilverkavelingssector werkzaam zijn. Is er ter zake een visie op de toekomst? Welke personeelsleden van de erkende Maatschappijen worden naar welke maatschappijen overgeplaatst en hoe zal de coördinatie zijn?

Nog een ander lid wijst erop dat de in dienst zijnde personeelsleden de keuze moet worden gelaten tussen ofwel de VLM ofwel de VHM. Het is trouwens dikwijls bij toeval dat bepaalde ambtenaren op dit ogenblik in de huisvesting, hetzij in de ruilverkavelingssector actief zijn.

In antwoord op deze vragen moet gezegd worden dat de personeelsleden van de erkende maatschappijen voor de sociale huisvesting volledig vallen onder het regime van de privé-sector.

Inzake rechten en verplichtingen zijn zij niet onderworpen aan enig statuut van ambtenaar. Hun relatie met de tewerkstellende maatschappij vertoont dus een gewoon arbeidsrechtelijk karakter en geen statutair karakter.

Wat de overdracht van de personeelsleden van de NLM aangaat, vermeldt het ontwerp van decreet in artikel 17 § 1 dat de Vlaamse Executieve zal vaststellen welke personeelsleden belast zijn met de opdrachten inzake ruilverkaveling (ook in artikel 8 § 1 van het ontwerp-decreet VHM inzake huisvesting). Voorafgaandelijk zal hierover bij het personeel van de NLM een consultatie gehouden worden.

Verschillende leden vragen wat er zal gebeuren bij de overdracht van de gronden in eigendom — verworven door de NLM, de verzekeringskas, en het compensatiefonds.

Het antwoord op deze vragen ligt, volgens de Gemeenschapsminister, in de samenlezing van artikel 6. § 1, artikel 15. § 2 en artikel 16. § 1 van het ontwerp van decreet. De VLM wordt belast met de taken inzake ruilverkaveling, met inbegrip van diegene die betrekking hebben op de bewoning, inrichting en uitbating van agrarische en direct agrarisch gebonden bedrijven. Deze taken worden nu ook reeds uitgeoefend door de NLM (naast de sociale huisvesting).

De personeelsleden, goederen, rechten en verplichtingen inzake voornoemde taken, zullen aan de VLM worden overgedragen.

Onder meer de gronden die de NLM verworven heeft met het oog op de plattelandsactiviteiten andere dan de sociale huisvesting gaan naar de VLM. Inzake de verzekeringskas en het compensatiefonds verwijst de Gemeenschapsminister naar de bespreking die momenteel hierover gevoerd wordt in de concertatiecommissie. Deze commissie zal aan de Vlaamse Executieve voorstellen formuleren.

Alvorens dit alles kan gebeuren, moet eerst worden vastgesteld welk deel van de NLM overgedragen wordt naar Vlaanderen en Wallonië voor wat het vermogen inzake plattelandsactiviteiten, andere dan de Sociale Huisvesting, betreft en naar Vlaanderen, Wallonië en Brussel voor wat het

vermogen inzake sociale huisvesting betreft. Nadat dit uitgemakt is, zal de Vlaamse Executieve moeten vaststellen welke overgedragen personeelsleden, goederen, rechten en verplichtingen betrekking hebben op onder andere de ruilverkaveling en de sociale huisvesting die dan zullen toegewezen worden aan respectievelijk de VLM en de VHM.

Of de vermogensbestanddelen en het personeel van de NLM die aan de VHM zullen toegewezen worden, ook na de overdracht zullen aangewend worden voor sociale woonactiviteiten met landelijke doelstellingen en/of eigenschappen, is een aangelegenheid die volledig thuishoort in de bespreking van de commissie huisvesting (decreet VHM).

Voor het antwoord op de vraag wat er zal gebeuren met de bouwmaatschappijen en hun opdrachten, wordt verwezen naar de Commissie voor Huisvesting.

Op de vraag welke criteria gehanteerd zullen worden voor de toedeling van de kredieten kan alleen geantwoord worden dat het, na de oprichting van de VLM en VHM, aan de Vlaamse Raad toekomt de kredieten van deze twee maatschappijen vast te stellen zoals dit trouwens nu ook zal gebeuren of gebeurt voor andere „pararegionalen” die door de Vlaamse Raad zijn opgericht of zullen worden opgericht.

B. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 2

Een lid wil weten of het statuut van naamloze vennootschap alle consequenties van dien meebrengt voor de nieuwe Maatschappij zoals bijvoorbeeld de controle op de boekhouding. Er wordt geantwoord dat uiteraard alle regels van de NV van toepassing zijn, en bovendien, qua controle van de overheid de bepalingen van de wet van 16 maart 1954, via de regeringscommissaris.

Een lid stelt vast dat de nieuwe Maatschappij de vorm van een naamloze vennootschap zal aannemen. De provincies kunnen dus inschrijven op de aandelen van de NV. Het betrokken lid meent dat de plaatselijke gemeenschap de meest betrokken partij is. Derhalve zou het redelijk zijn dat in die gedachtengang ook de gemeenten op de aandelen kunnen inschrijven.

De Gemeenschapsminister vindt het niet onredelijk dat ook de landelijke gemeenten zouden participeren. De vraag is dan alleen wat men onder landelijke gemeenten verstaat. Verder heeft zo'n wijziging ook gevolgen voor de samenstelling van de Raad van Bestuur, welke alsdan qua aantal dient gewijzigd.

De Minister suggereert dat dit in de praktijk via de statuten, die dienen opgesteld door de Vlaamse Executieve, zou worden geregeld.

Een lid vindt het een goede gedachte dat de landelijke gemeenten worden betrokken.

Door de heren J. Sleenckx en A. Beckers wordt vervolgens een amendement ingediend ertoe strekkend de eerste regel van het 3e lid van § 2 van dit artikel aldus te lezen : „Het

Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten, . . . gelegen...“. De Commissie gaat hiermee akkoord en het amendement wordt namens de Commissie overgenomen door de heer Jozef Bosmans, M. Capoen, J. De Seranno en J. Sleenckx. (Stuk 149 (BZ 1988) — Nr. 2)

Na beraadslaging gaat de Gemeenschapsminister akkoord met deze amendering op voorwaarde dat in artikel 5 het aantal leden van de Raad van Bestuur van 11 naar 13 wordt opgetrokken (zie bespreking bij artikel 5).

Het amendement wordt vervolgens eenparig aangenomen, alsmede het aldus geamendeerde artikel.

Artikel 3

Dit artikel strekt ertoe de termen, vervat in de wet van 16 maart 1954 te vervangen door de toepasselijke termen die krachtens de bijzondere wetten op de gewestvorming nu in gebruik zijn.

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 4

Door meerdere leden wordt aangedrongen dat de zetel van de Maatschappij niet in Brussel zou worden geïnstalleerd, maar ergens in een Vlaamse stad. Het is een unieke gelegenheid om hier een gepaste deconcentratie door te voeren. Een lid zal zich om die reden onthouden, hopende dat die houding een gepast signaal én een aanbeveling zal zijn aan de Vlaamse Executieve, wanneer zij over de vestiging van de zetel een beslissing neemt.

Het artikel wordt ongewijzigd aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5

Bij dit artikel worden door verschillende leden amendementen ingediend.

De heren J. Sleenckx en A. Beckers dienen een amendement in ertoe strekkend artikel 5 te vervangen door volgende tekst :

„De Raad van Bestuur van de Vlaamse Landmaatschappij bestaat uit elf leden, waaronder een voorzitter en een vice-voorzitter.

Het mandaat van de leden van de Raad van Bestuur duurt drie jaar.

De leden van de Raad van Bestuur worden benoemd door de Vlaamse Raad, volgens het systeem van de evenredige verdeling.

De Vlaamse Executieve benoemt en ontslaat de voorzitter en de vice-voorzitter.”

Als verantwoording voor dit amendement herhalen zij hun argumenten, reeds aangevoerd tijdens de algemene bespreking. Zij vinden dat de provincies te veel impact hebben en te weinig democratisch controleerbaar zijn.

Ook mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers dienen een amendement in, ertoe strekkend de laatste zin van artikel 5 te vervangen door wat volgt :

„Onder de leden van de Raad van Beheer van de maat-

schappij telt elke beleidssector die te maken heeft met de open ruimte één vertegenwoordiger per sector. Die vertegenwoordigers worden voorgedragen door de bestaande sectoriële erkende adviesraden.”

Zij verantwoorden hun amendement als volgt :

De vertegenwoordiging van alle beleidssectoren in de Raad van Beheer is een conditio sine qua non om te komen tot een integrale ruilverkaveling en landinrichting die de belangen van alle beleidssectoren tracht te harmoniseren in het kader van een nog verder te verfijnen algemeen structuurplan voor Vlaanderen.

De Gemeenschapsminister verwijst naar de argumenten pro en contra deze stelling. Hij resumeert zijn standpunt nogmaals met te zeggen dat hij akkoord gaat om een maximale betrokkenheid te garanderen maar dit zou zijn inziens het best kunnen worden geregeld via de in artikel 13 paragraaf 3 op te stellen procedure. Vermits de Vlaamse Executieve deze procedure moet uitwerken, kan hij als bevoegd Minister aan de Commissie de nodige garanties bieden.

Verschillende leden vinden dat reeds in artikel 5 een waarborg dient ingeschreven om de basis goed te vertegenwoordigen in de Raad van Bestuur. Als de leden van de Raad van Bestuur van de Landmaatschappij door de Vlaamse Raad worden benoemd is de vader van het kind gekend, aldus een lid.

Een lid legt een principiële verklaring af : hij is de mening toegedaan dat al te veel beleidsorganen aan de parlementaire controle ontsnappen zoals bijvoorbeeld sommige parastatalen. Hij vindt dat het beleid principieel aan de Vlaamse Executieve toebehoort. Aangezien de VLM dienstverlenende taken verricht en de beslissingen terzake door de Vlaamse Executieve worden genomen meent het lid dat men na deze verklaring van de Gemeenschapsminister de tekst moet laten zoals hij is.

De Gemeenschapsminister verwijst nogmaals naar de argumenten vroeger uitgewisseld. Na beraadslaging deelt hij mee dat hij namens de Executieve kan akkoord gaan met een verhoging van het aantal leden van de Raad van Bestuur tot 13, zodat er ruimte komt om de vertegenwoordigers van de gemeenten in de Raad van Bestuur op te nemen.

De Commissie kan daarmee akkoord gaan en de heren J. Bosmans, M. Capoen, J. De Seranno, en J. Sleenckx dienen een amendement in om op de eerste regel van artikel 5 het woord „elf” te vervangen door het woord „dertien”.

Een lid vraagt welke de duurtijd van een zittingsperiode is.

De Gemeenschapsminister antwoordt dat ingevolge de bepalingen op het statuut als NV de duurtijd 6 jaar bedraagt.

De heren Beckers en Sleenckx trekken gezien de voorgestelde wijzigingen in artikelen 2 en 5 hun amendement in.

Mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers handhaven hun amendement. Het wordt eenparig verworpen.

Het amendement van de heren J. Bosmans, M. Capoen, J. De Seranno en J. Sleenckx wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het aldus gewijzigde artikel wordt eveneens aangenomen met 10 stemmen tegen 1 onthouding.

Een lid verantwoordt zijn onthouding met te zeggen dat deze wijziging van vertegenwoordiging wel een verbetering inhoudt maar nog niet helemaal kan bevredigen.

Artikel 6

Een lid vestigt er de aandacht op dat in artikel 2 van het ontwerp houdende oprichting van een Vlaamse Huisvestingsmaatschappij alleen de overname wordt geregeld van de taken, goederen enzovoort inzake huisvesting van de Nationale Maatschappij voor Huisvesting en van de Nationale Landmaatschappij.

De bepalingen in dit ontwerp van artikel 6 in de huidige lezing, laten, aldus dit lid, een leemte in de ontworpen wetgeving achter, gezien sommige goederen, zoals bij voorbeeld de ontginningsgronden, de bossen en dergelijke meer hier niet in vervat zijn. Deze goederen behoren niet tot de Huisvestingssector en zijn strikt genomen niet verworven in het kader van de ruilverkaveling.

Namens de Gemeenschapsminister wordt geantwoord dat er aanvankelijk een groot parallellisme bestond tussen beide teksten (VHM en VLM). Naar aanleiding van opmerkingen door de Raad van State werden voor de Landmaatschappij nieuwe taken toegevoegd in artikel 6. De overdracht van goederen wordt, voor wat de Landmaatschappij betreft, behandeld in artikel 15 (Hoofdstuk III) van het ontwerp 149. Het best zou men inschrijven dat de VLM alles overneemt, behalve wat krachtens artikel 2 van het ontwerp 148 specifiek zal behoren aan de Huisvestingsmaatschappij. Dit dient te worden geregeld in artikel 15, waar het betrokken lid een amendement zal indienen.

Vervolgens wordt, ingevolge de gedachtenwisseling in de algemene bespreking over de grond databank in eerste instantie door de heren J. Sleetcx en A. Beckers, daarna overgenomen door de heren J. De Seranno, J. Sleetcx, J. Bosmans en M. Capoen een amendement ingediend ertoe strekkend bij dit artikel een nieuwe § 4 toe te voegen luidend als volgt :

„§ 4. De Maatschappij wordt belast met de verdere uitbouw en het beheer vaneen grond databank en een geografisch informatiesysteem voor het Vlaamse Gewest. De Vlaamse Executieve bepaalt de modaliteiten van beheer van de databank en het informatiesysteem.”

Dit amendement wordt eenparig aangenomen evenals het aldus geamendeerde artikel 6.

Artikelen 7 en 8

Beide artikelen worden eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Artikel 9

Door de Commissie wordt eenparig een tekstcorrectie aangenomen, Op de laatste regel worden de woorden „een aangepast personeelskader” vervangen door de woorden „de personeelsformatie”.

Het aldus verbeterde artikel wordt eenparig aangenomen.

Artikel 10

Dit artikel wordt eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Artikel 11

Een lid vraagt wat de juiste betekenis is van de aanhef van dit artikel, met name van de woorden „onverminderd de wetgeving op de ruilverkaveling.. .”.

Hierop wordt geantwoord dat een en ander het gevolg is van de redactie van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, meer bepaald van artikel 6 § 1 III. Daarin staat gestipuleerd onder dit punt :

„III. Wat de landinrichting en het natuurbehoud betreft

1° De ruilverkaveling van landeigendommen en de landinrichting”.

In punt 1° had eigenlijk moeten staan : de ruilverkaveling en de landherinrichting.. ”. Vermits ruilverkaveling echter een onderdeel is van de Landinrichting, was de redactie van dit artikel 11 aldus nodig, om te beletten dat men met de invulling van het begrip landinrichting indirect ook de ruilverkavelingswetten zou wijzigen.

De heren A. Sleenckx en A. Beckers die ter zake een amendement hadden ingediend, waar de aanhef van dit artikel als volgt zou gelezen worden : „Voor de toepassing van dit decreet wordt onder landinrichting verstaan, onverminderd de wetgeving op de ruilverkaveling, het bevorderen.. ”, trekken hun amendement ingevolge deze verklaring in.

Mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers dienen bij dit artikel een amendement in ertoe strekkend op de zesde regel de woorden „van in artikel 12 opgesomde gebieden conform” weg te laten.

Zij verantwoorden hun amendement als volgt : de voorgestelde regeling houdt te veel rekening met de bestaande plannen van aanleg waarbij de landinrichting toch gebonden is.

De landinrichting hoeft niet in die strikte mate aan de bestemming van het gewestplan gekoppeld te worden. Dit is trouwens bij de wetgeving op de ruilverkaveling niet het geval. Ruilverkaveling en landinrichting moeten evenwaardig worden.

De indieners menen dat dit amendement dient te worden samen gelezen met de volgende door hen ingediende amendementen (zie artikelen 12, 13 en 14) in het kader van het nagestreefde doel, met name om uiteindelijk te komen tot een goed doordacht, evenwichtig en volledig uitgewerkt decreet op de landinrichting.

De Gemeenschapsminister verklaart uitdrukkelijk dat het zijn vaste intentie is om na evaluatie van de gedane experimenten, en de bespreking daarvan in deze Commissie, een globaal ontwerp over de landinrichting in te dienen.

Het amendement van M. Vogels en J. Cuyvers wordt vervolgens eenparig verworpen. Artikel 11 wordt ongewijzigd en eenparig aangenomen.

Artikel 12

Door mevrouw M. Vogels en J. Cuyvers wordt een amendement neergelegd, ertoe strekkend artikel 12 weg te laten.

In samenhang met de vorige en volgende amendementen verantwoorden beide leden dit amendement als volgt : de landinrichting houdt in principe werken in die door de Vlaamse Executieve zullen uitgevoerd worden. Trouwens in het tweede lid van artikel 12 geeft de Vlaamse Executieve aan zichzelf reeds de mogelijkheid af te wijken van het eerste lid, terwijl ze bovendien de mogelijkheid heeft de voorziene bestemmingen te wijzigen.

Een lid leidt uit de verantwoording bij dit amendement af, dat door de weglating van dit artikel juist wel de ruimte

wordt gelaten om de bestemmingen, vastgelegd in de Gewestplannen, te omzeilen.

Het lid herinnert aan de onzalige praktijk die, ingevolge een arrest van de Raad van State is ontstaan in verband met het wijzigen van in het Gewestplan vastgelegde bestemmingen via BPA's. Als de bepalingen van dit artikel worden weggelaten, dan vreest het lid dat er nog meer met de bestemmingen van het Gewestplan zal kunnen gesjoemeld worden.

De indianers betogen dat zij met hun amendement niets wensen af te doen aan de bestemmingen van het Gewestplan. Alle decreten in deze sector moeten in hun visie juist wel aan de Gewestplannen ondergeschikt worden gemaakt. Het moet wel duidelijk zijn dat er nog decretaal werk volgt, waardoor juist paal en perk kan gesteld worden aan bijvoorbeeld de onverantwoorde uitbreiding van woonzones.

Het amendement wordt vervolgens eenparig verworpen, en artikel 12 wordt eenparig ongewijzigd aangenomen.

Artikel 13

Mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers dienen ook bij dit artikel een amendement in, ertoe strekkend de tekst van artikel 13 te vervangen door wat volgt : „Binnen het jaar volgend op de aanvaarding van het ontwerp van decreet voor de Vlaamse Landmaatschappij legt de Vlaamse Executieve aan de Vlaamse Raad een volledig uitgewerkt ontwerp van decreet op de landinrichting voor. Tijdens de uitwerking van dit decreet op de landinrichting worden de bestaande sectoriële wetten en decreten op elkaar afgestemd. Zolang het bedoeld ontwerp van decreet nog niet gestemd is door de Vlaamse Raad, werft de Vlaamse Executieve nog geen personeelsleden aan zonder uitdrukkelijke machtiging door de Vlaamse Raad.”

De indianers brengen hiervoor volgende argumenten naar voor

„Waar de landbouw reeds beschikt over het instrument van de ruilverkaveling voor de inrichting van de overwegend landbouwgebieden, beschikken de andere beleidssectoren die ook hun gerechtvaardigde aanspraken maken op de open ruimte in een multifunctioneel kader, noch over de adequate wettelijke en decretale instrumenten, noch over voldoende financiële middelen. De decretale wetgever geeft, zoals de Raad van State terecht opmerkt, in dit voorliggend ontwerp voor de Landmaatschappij nagenoeg de volledige beslissingsmacht af aan de Vlaamse Executieve.

De Gemeenschapsminister, hierin bijgetreden door verschillende leden, betoogt dat het legistiek niet gebruikelijk en politiek onmogelijk is in een wet een timing vast te leggen voor het tot stand komen van een volgende wet.

Bovendien zijn de bepalingen van artikel 13 onontbeerlijk voor het geheel van het ontwerp.

Het amendement wordt vervolgens eenparig verworpen.

Mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers dienen dan een amendement in bijkomende orde in. De indianers willen hiermee § 3 van dit artikel vervangen door volgende tekst :

„Tot een decretale regeling van de landinrichting is gerealiseerd bepaalt de Vlaamse Executieve de te volgen procedure bij de opmaak van de landinrichtingsplannen, keurt de opgestelde plannen goed, legt een financieringsplan vast en beveelt de uitvoering.”

Een lid, tevens indiener van een voorstel van decreet houdende organisatie van de landinrichting, vindt ook dat de huidige tekst het risico inhoudt dat men na de beloofde evaluatie van de korte termijn-experimenten, het zou houden bij deze voorlopige regeling.

Het lid stelt dat het toch duidelijk de bedoeling is om, zoals beloofd, na de oprichting van de Maatschappij, zeer snel te komen tot een grondig en uitgewerkt decreet houdende organisatie van de landinrichting.

De Gemeenschapsminister bevestigt dit nogmaals, verwijzend naar vroegere uitspraken. Ook dit amendement in bijkomende orde wordt vervolgens eenparig verworpen.

Het artikel wordt eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Artikel 14

Mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers stellen voor dit artikel weg te laten want, aldus de indieners, door deze tekst worden een groot deel van de taken van de Executieve alweer overgeheveld naar een nieuwe parastatale, wat de efficiënte werking van haar bestaande administratie uitholt.

Door de heren J. Sleenckx en A. Beckers wordt een amendement ingediend ertoe strekkend in het tweede lid het woord „kan” te vervangen door het woord „is”, en in het derde lid het woord „kan” te vervangen door het woord „verleent”.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat het de bedoeling is dat de Executieve de soepele coördinatie behoudt van het geheel van de Landinrichting en dus de controle op de uitvoering kan toeschuiven naar de verschillende instanties en sectoren, naar gelang de noodwendigheden. Dat kán de Landmaatschappij zijn, maar in andere gevallen zal het beter zijn dat andere instanties gemachtigd worden. Wanneer men het woord „kan” vervangt door „is”, dan zal hiermee de volledige controle steeds door de Landmaatschappij worden uitgeoefend. In dat geval zou de Executieve haar controle-recht of de coördinatie ervan uit de hand geven, wat niet de bedoeling is.

De heren J. Sleenckx en A. Beckers trekken vervolgens hun amendement in, en het amendement van mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers wordt eenparig verworpen.

Verskillende leden, hierin gesteund door de unanieme Commissie, vragen of het niet opportuun is dat de Landmaatschappij jaarlijks een werkingsverslag aan de Vlaamse Raad zou overmaken, dit naar analogie met de sector Ruimtelijke Ordening.

De Gemeenschapsminister gaat met deze unanieme wens van de Commissie akkoord. Hij zal ervoor pleiten dat dit door de Vlaamse Executieve in het statuut zal worden opgenomen.

Het artikel wordt vervolgens ongewijzigd met 11 stemmen eenparig aangenomen.

Artikel 15

Voor dit artikel verwijzen we naar een inleidende bespreking bij artikel 6. Ingevolge deze besprekingen wordt door de heren J. De Seranno, J. Sleenckx, Jozef Bosmans en M. Capoen een amendement ingediend ertoe strekkend § 2 van dit artikel te vervangen door wat volgt :

„De goederen, de rechten en de verplichtingen van de Nationale Landmaatschappij, met uitzondering van diegene die betrekking hebben op de huisvesting doch met inbegrip van diegene die betrekking hebben op de bewoning, de inrichting en de uitbating van de agrarische en direct-agrarisch gebonden bedrijven, worden vanaf de datum van de in § 1 bedoelde overdracht toegewezen aan de Maatschappij. De Vlaamse Executieve stelt vast welke overgedragen goederen, rechten en verplichtingen betrekking hebben op de Huisvesting.”

Een lid verklaart dat hierdoor duidelijk wordt dat de goederen van de NLM die niet bij de Huisvesting horen, maar verworven zijn ten behoeve van de landbouwontwikkeling en de plattelandsontplooiing overgedragen worden aan de VLM.

Dit amendement wordt eenparig aangenomen alsmede het aldus gewijzigde artikel 15.

Artikel 16

Dit artikel wordt ongewijzigd aangenomen.

Artikel 17

Bij dit artikel dienen mevrouw O. Lefebvre en de heer J. Slegers een amendement in dat er toe strekt in § 1 na de woorden „stelt vast” de woorden „na consultatie van het basisoverlegcomité.. .” in te voegen.

Ter vrijwaring van de basisrechten van de thans in dienst zijnde personeelsleden dienen, aldus de indieners, inderdaad de voor overleg geëigende bestaande structuren geraadpleegd.

Een lid wijst op de vele mutaties van het personeel, zowel geografisch als van de ene maatschappij naar de andere. De Vlaamse Executieve zou zich over de problemen en desiderata van deze personeelsleden dienen te bekommeren. Dit moet inderdaad gebeuren via de daartoe geëigende instanties.

De Gemeenschapsminister engageert zich om het personeel te consulteren.

Hierop trekken beide indieners hun amendement in.

Mevrouw M. Vogels en de heer J. Cuyvers dienen vervolgens een amendement in, ertoe strekkend § 3 van artikel 17 weg te laten. Zij verantwoorden hun amendement als volgt :

„Zoals de Raad van State stelt, komt de voorgestelde machtiging om gedurende zes maanden af te wijken van de statutaire regeling kennelijk neer op een uitholling van de regel vervat in artikel 13, § 6 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 en die machtiging is bovendien niet verenigbaar met de bepalingen van de wet van 28 december 1984 die ertoe strekken de rechten van de aan de Gewesten en Gemeenschappen overgedragen personeelsleden te vrijwaren. Dit is de zoveelste trein volgeladen met politieke benoemingen !

De Minister herhaalt dat de continuïteit van de Maatschappij tot die bepalingen heeft aanleiding gegeven. Vanzelfsprekend zullen alle rechten van het personeel ten volle worden gerespecteerd.

Het betrokken amendement wordt vervolgens eenparig verworpen en het ganse artikel wordt ongewijzigd aangenomen.

Artikel 18

Dit artikel wordt eenparig en ongewijzigd aangenomen.

Artikel 19

Op dit artikel wordt een amendement ingediend door mevrouw O. Lefeber en de heer A. Beckers ertoe strekkend de tekst van dit artikel te vervangen door wat volgt :

„Dit decreet treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt”.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat de redactie van dit artikel is ingegeven door de zorg vooral geen hiaat te verwekken in de periode die ligt tussen de afschaffing van de bestaande en de oprichting van de twee nieuwe maatschappijen en bovendien de Vlaamse Executieve en de ambtverlenende notaris in de mogelijkheid te stellen een passende uitvoering te geven aan sommige bepalingen van dit decreet.

De indieners trekken hun amendement in en het artikel wordt eenparig aangenomen.

C. EINDSTEMMING

Het verbeterde en geamendeerde ontwerp van decreet wordt ten slotte met 11 stemmen eenparig aangenomen.

De Verslaggevers,

De Voorzitter,

J. VAN LOOY

JOZEF BOSMANS

J. SLEECKX

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

Hoofdstuk 1

De Vlaamse Landmaatschappij

Artikel 2

§ 1. Een Vlaamse Landmaatschappij, afgekort VLM, en hierna de Maatschappij genoemd, zal als instelling van openbaar nut worden opgericht.

§ 2. De Maatschappij zal, zonder haar burgerlijk karakter te verliezen, in de vorm van een naamloze vennootschap worden opgericht.

De Maatschappij heeft rechtspersoonlijkheid. Voor al wat niet door haar statuten is bepaald, wordt zij beheerst door de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

Het Vlaamse Gewest, de provincies en de gemeenten, gelegen in het Vlaamse Gewest kunnen inschrijven op het kapitaal van de Maatschappij.

§ 3. De statuten van de Maatschappij worden, na goedkeuring door de Vlaamse Executieve, vastgesteld in een notariële akte houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij. De statuten kunnen slechts worden gewijzigd mits goedkeuring door de Vlaamse Executieve.

Artikel 3

De bepalingen van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut van toepassing op de instellingen van categorie B, zijn van overeenkomstige toepassing op de Maatschappij, met dien verstande dat onder „Koning, Ministerraad, Ministerieel Comité, Minister, Minister van Financiën, Minister die het Openbaar Ambt in zijn bevoegdheid heeft, Minister die de Begroting in zijn bevoegdheid heeft” de Vlaamse Executieve wordt verstaan, onder „Kamers” de Vlaamse Raad, en onder „Regeringscommissaris” de Gemeenschapscommissaris.

Artikel 4

De vestiging van de zetel van de Maatschappij wordt door de Vlaamse Executieve bepaald.

Artikel 5

De Raad van Bestuur van de Maatschappij bestaat uit dertien leden, waaronder een Voorzitter en een Vice-Voorzitter. De Vlaamse Executieve benoemt en ontslaat de Voorzitter, de Vice-Voorzitter en de overige leden van de Raad van Bestuur. Onder de leden worden zoveel bestuurders benoemd als er provincies vertegenwoordigd zijn in de vergadering der aandeelhouders, op een door deze provincies voorgedragen dubbele lijst.

Artikel 6

§ 1. De Maatschappij wordt belast met de taken inzake de ruilverkaveling door de wetgeving terzake opgedragen aan de Nationale Landmaatschappij, met inbegrip van diegene, die betrekking hebben op de bewoning, de inrichting en de uitbating van agrarische en direct agrarisch gebonden bedrijven.

§ 2. De Maatschappij wordt belast met de taken inzake de landinrichting zoals bepaald in hoofdstuk II.

§ 3. De Maatschappij wordt belast met het bevorderen van initiatieven en het verlenen van medewerking aan initiatieven, die kunnen bijdragen tot de ontwikkeling van de gebieden vermeld in artikel 12.

§ 4. De Maatschappij wordt belast met de verdere uitbouw en het beheer van een grondatabank en een geografisch informatiesysteem voor het Vlaamse Gewest.

De Vlaamse Executieve bepaalt de modaliteiten van beheer van de databank en het informatiesysteem.

Artikel 7

De Maatschappij kan leningen aangaan en kredieten opnemen binnen de perken en onder de voorwaarden te bepalen door de Vlaamse Executieve. De Vlaamse Executieve kan de waarborg van het Vlaamse Gewest hechten aan deze leningen en kredieten.

Artikel 8

Aan de Maatschappij kan door de Vlaamse Executieve machtiging worden verleend, met het oog op het bereiken van haar doel en onder inachtneming van de terzake geldende wetten en decreten, de onteigening ten algemene nutte, zelfs bij stroken van gebouwen of ongebouwde eigendommen, te vervolgen.

Artikel 9

Met het oog op de taken, waarmee de Maatschappij overeenkomstig artikel 6 wordt belast, stelt de Vlaamse Executieve de personeelsformatie vast.

Artikel 10

De Maatschappij is ertoe gemachtigd deel te nemen aan de pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut, alsmede van hun rechthebbenden.

Hoofdstuk II

De landinrichting

Artikel 11

Onverminderd de wetgeving op de ruilverkaveling, wordt voor de toepassing van dit decreet onder landinrichting verstaan het bevorderen, voorbereiden, integreren en begeleiden van maatregelen, handelingen en werken die uitgaan van de bevoegde overheden en gericht zijn op het vrijwaren,

herwaarderen, en het meer geschikt maken van in artikel 12 opgesomde gebieden conform de bestemmingen toegekend door de wetgeving op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw.

Artikel 12

Landinrichting is uitsluitend van toepassing op de landelijke gebieden en de recreatiegebieden, evenals op de woongebieden met een landelijk karakter en de ontginningsgebieden zoals vermeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

De Vlaamse Executieve kan bij wijze van uitzondering gronden in andere gebieden aan landinrichting onderwerpen voor zover het onmisbaar is voor de uitvoering van een landinrichtingsplan opgesteld krachtens artikel 13.

Artikel 13

§ 1. De landinrichting wordt tot stand gebracht door een geïntegreerd beleid. Hiertoe worden landinrichtingsplannen opgemaakt.

§ 2. Landinrichtingsplannen bevatten de grote opties, de noodzakelijke maatregelen, handelingen en werken evenals een te verwezenlijken uitvoeringsprogramma.

§ 3. De Vlaamse Executieve bepaalt de te volgen procedure bij de opmaak van de landinrichtingsplannen, keurt de opgestelde plannen goed, legt een financieringsplan vast en beveelt de uitvoering.

Artikel 14

De Maatschappij verleent haar medewerking aan de landinrichting.

Bij de uitvoering van de landinrichtingsplannen kan de Maatschappij door de Vlaamse Executieve gemachtigd worden controle uit te oefenen op de verrichtingen van de ontwerpers, de aannemers en de technici die belast zijn met studies, werken of opdrachten die moeten worden uitgevoerd krachtens de bepalingen van dit decreet.

Tevens kan de Maatschappij haar medewerking verlenen aan het beheer en de nazorg van de uitvoeringswerken.

Hoofdstuk III

Overgangs-, wijzigings- en slotbepalingen

Artikel 15

§ 1. De Maatschappij neemt de in artikel 6, § 1, bedoelde taken op vanaf de datum van de overdracht van de taken, het personeel, de goederen, de rechten en de verplichtingen van de Nationale Landmaatschappij, in uitvoering van de wet van 28 december 1984 tot afschaffing of herstructurering van sommige instellingen van openbaar nut.

§ 2. De goederen, de rechten en de verplichtingen van de Nationale Landmaatschappij, met uitzondering van diegene die betrekking hebben op de huisvesting doch met inbegrip

van diegene die betrekking hebben op de bewoning, de inrichting en de uitbating van de agrarische en direct agrarisch gebonden bedrijven, worden vanaf de datum van de in § 1 bedoelde overdracht toegewezen aan de Maatschappij. De Vlaamse Executieve stelt vast welke overgedragen goederen, rechten en verplichtingen betrekking hebben op de huisvesting.

Artikel 16

§ 1. Het personeel van de Nationale Landmaatschappij, dat aan het Vlaamse Gewest wordt overgedragen, wordt, vanaf de datum van die overdracht, toegewezen aan de Maatschappij voor zover het belast is met opdrachten inzake ruilverkaveling.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van het koninklijk besluit van 17 november 1986 betreffende de overgang van de personeelsleden van de Nationale Landmaatschappij, behouden de personeelsleden bedoeld in § 1, hun administratieve en geldelijke anciënniteit, alsmede alle reglementair toegekende rechten, verworven in de instelling, waarvan ze afkomstig zijn.

Artikel 17

§ 1. De Vlaamse Executieve stelt vast welke personeelsleden van de Nationale Landmaatschappij belast zijn met de opdrachten inzake ruilverkaveling.

§ 2. Zolang de Vlaamse Executieve geen statuut heeft vastgesteld, blijft het koninklijk besluit van 8 januari 1973 tot vaststelling van het statuut van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut van toepassing op de Maatschappij.

§ 3. Met het oog op het waarborgen van de noodzakelijke continuïteit kan de Vlaamse Executieve personeelsleden benoemen gedurende een periode van zes maanden vanaf de datum van het in werking treden van het besluit van de Vlaamse Executieve tot vaststelling van de personeelsformatie. Zij kan daarbij afwijken van de vereisten inzake werving, verandering van graad en bevordering, zoals vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Executieve, dat het personeelsstatuut bepaalt of, bij gebreke daarvan, in het in § 2 bedoelde koninklijk besluit.

Artikel 18

Wat het Vlaamse Gewest betreft, dienen in de wets- en verordeningsbepalingen inzake ruilverkaveling de vermeldingen „Nationale Landmaatschappij” en „NLM” respectievelijk als „Vlaamse Landmaatschappij” en „VLM” te worden gelezen.

Artikel 19

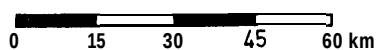
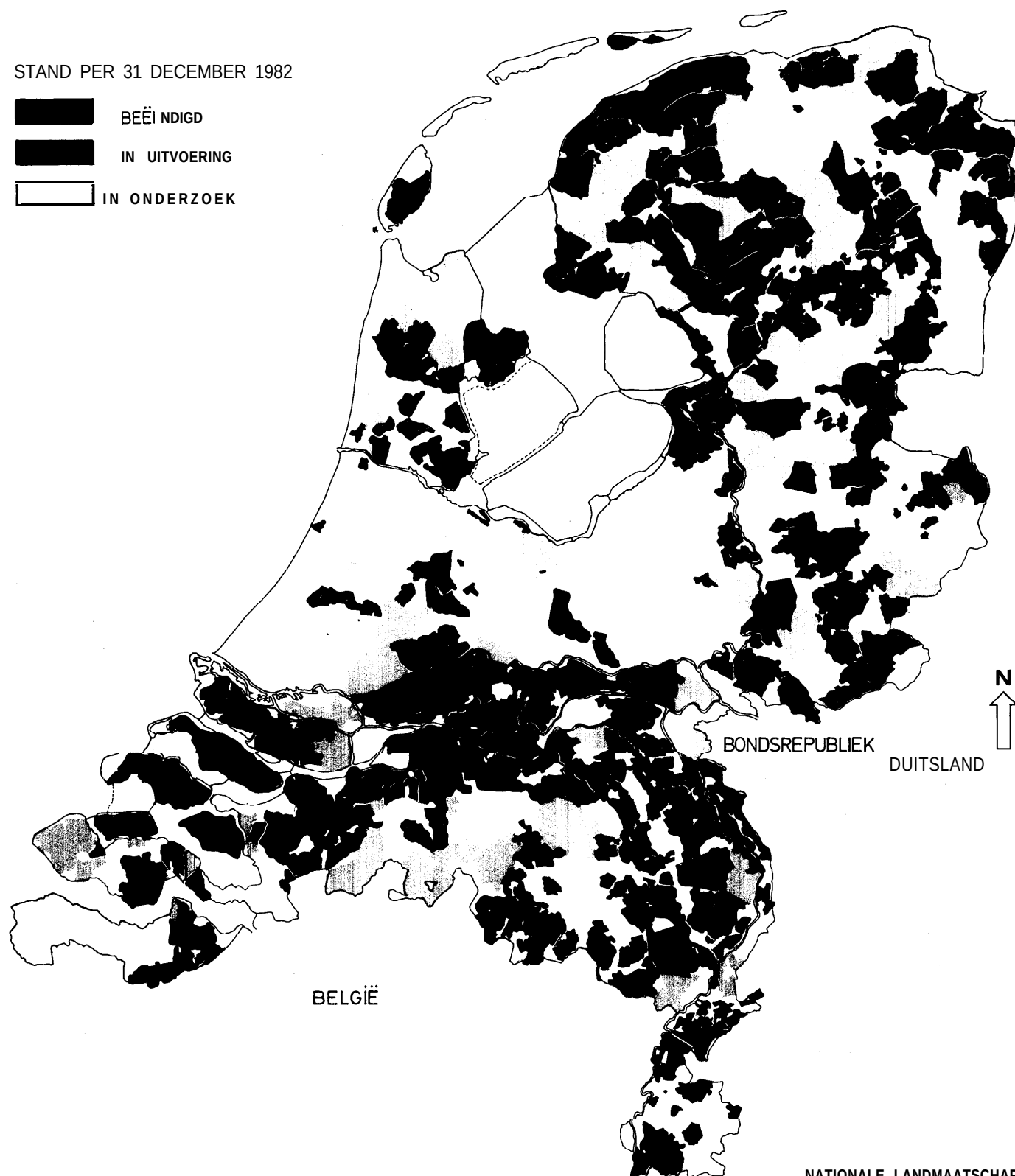
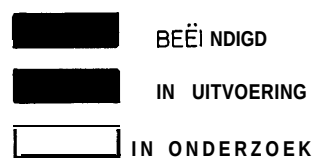
Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1989, met uitzondering van de artikelen 1, 2, 3, 4 en 5 die in werking treden de dag waarop ze in het Belgisch Staatsblad worden bekend gemaakt.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

LANDINRICHTING (RUILVERKAVELING) IN NEDERLAND

STAND PER 31 DECEMBER 1982

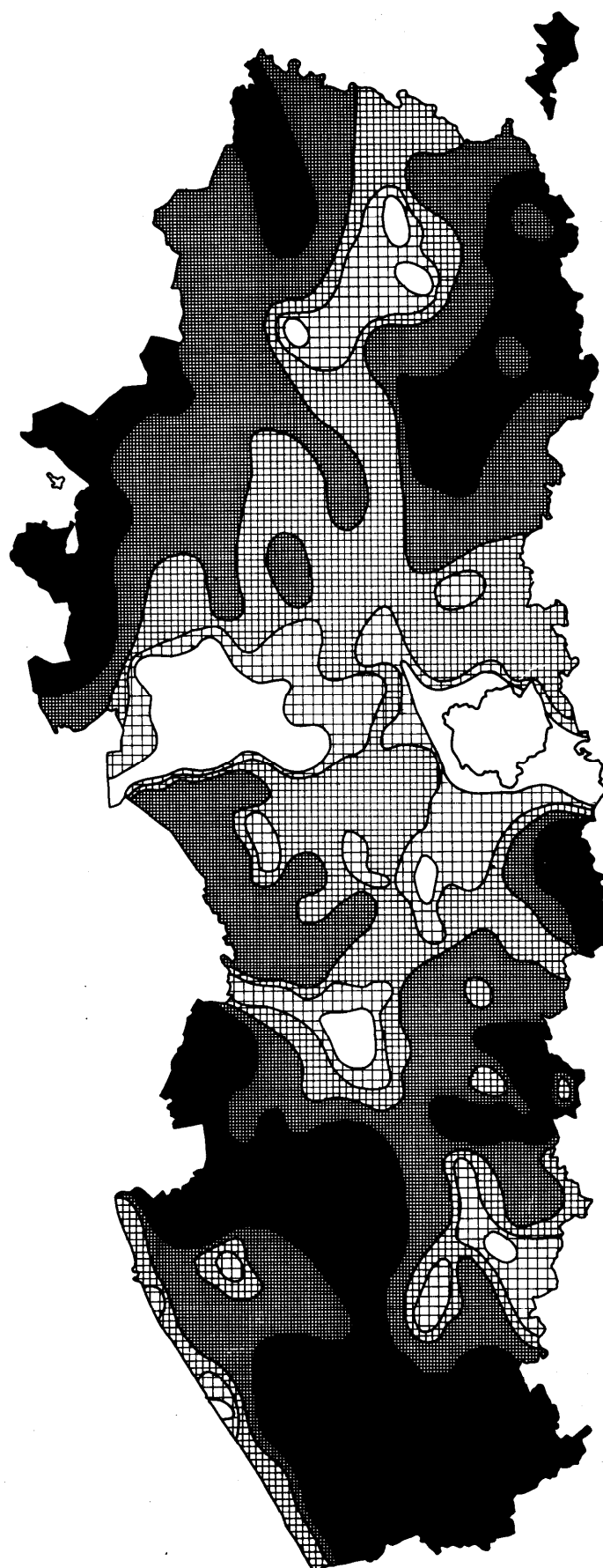

NATIONALE LANDMAATSCHAPPIJ
Bestuur Ruilverkaveling.

OPGEMAAKT OP BASIS VAN HET "JAARVERSLAG 1982
-CENTRALE CULTUURTECHNISCHE COMMISSIE -
LANDINRICHTINGSDIENST,, UTRECHT ; blz 21

BIJLAGE III

GRADEN VAN LANDELIJKHEID

platteland

landelijk gebied

landelijk gebied onder verstedelijkingsdruk

sterk verstedelijkt gebied

stedelijk gebied

De graden van landelijkheid werden berekend op basis van de vermelde indicatoren in tabel 4 en de gegeven formule op niveau van de gemeenten.

Naar: G. VERSCHUERE, 1981.

0 50 km

BIJLAGE IV

INFORMATIE- EN REKENCENTRUM VAN DE NLM

A. Huidige activiteiten

1. Voor het Bestuur Huisvesting

— Het verzamelen in een databank van alle gegevens omtrent de aanvragers, het vastgoed, de leningsvoorwaarden, de waarborgen, het financieringsplan, de terugbetalingschema's, bijzondere gevallen (EGKS), enzovoort. Dit leidt tot de opstelling van de nodige documenten en tot goedkeuring van de lening voor individuele of groepsbouw. Uit dit bestand kunnen de nodige statistieken getrokken worden.

— De invoering en controle ten behoeve van de Directe Financiën van alle maandelijkse „manuele” of „magnetische” stortingen van de ongeveer 70.000 ontleners, zodat verschillende soorten automatische rappels kunnen opgemaakt worden van laattijdige betalingen en de dossiers door de Directie Financiën kunnen worden opgevolgd.

— De registratie van alle uitbetalingen en verrichtingen naar de ontleners (de schijven van de lening, de ristorno's, penaliteiten, procedurekosten, onroerende voorheffing, . . .)

— Het ter beschikking stellen, op welk ogenblik, van alle gegevens van de hypothecaire schuld met het oog op de opstelling van de nodige afkoopwaarden, afrekeningen bij overlijden, rekeninguittreksels, fiscale testen, enzovoort.

II. Voor het Bestuur Ruilverkaveling

Omdat de verrichtingen in ruilverkavelingsverband te maken hebben met zeer vele gegevens en van verscheidene aard, is de automatisatie ver doorgedreven.

Vier belangrijke groepen kunnen onderscheiden worden :

1. De administratieve verrichtingen

De verwerking van de kadastrale gegevens van ruim 180.000 hectaren tot perceels-, gebruiks- en eigendomslijsten. De gebruikers van de gronden worden geregistreerd en van de gronden wordt de classificatie opgesteld. Met het geheel van deze gegevens moet een nieuwe toedeling bekomen worden die gelijk is aan de input. Programma's controleren de gegevens op juistheid en leveren de nodige documenten voor de wettelijke neerleggingen. De opstelling van tekstbestanden voor de zakelijke rechten en voor de akten. De kosten of baten die voortvloeien uit de min- of meerwaarden van de nieuwe percelen en de kosten van de uitgevoerde werken worden automatische verdeeld over de belanghebbenden.

2. Fotogrammetrische opmetingen

De **luchtfotogrammetrie** is een goed uitgebouwde techniek bij de NLM. Bij middel van de nodige registratieapparatuur en ingewikkelde mathematische berekeningen, worden efficiënt de terreincoördinaten bepaald van de verschillende eigendommen. De fotogrammetrie levert ook metrische fotodocumenten waarop kan geïnvesteerd worden. De fotoplans zijn erg nuttig voor de herverkaveling en voor het ontwerpen van wegen, waterlopen, landschapsplannen en kavelwerken.

3. Topografische opmetingen

De meetgegevens van de landmeters op het terrein worden verwerkt tot vereffende coördinaten die passen in het hogere net van de Bijzondere Opmetingen van het Kadaster. De topografie tekent tevens de plannen van de herverkaveling die een hoge precisie hebben en door het Kadaster worden aangewend.

4. De Werken

Het beheer van administratieve en financiële dossiers van de werken gebeurt met een reeks programma's op P.C. en op mainframe.

— de vorderingsstaten van de aannemers worden gecontroleerd.

— de nodige documenten worden opgesteld, zoals het proces verbaal van de Leidende Ambtenaar, het verzoek tot betaling, enzovoort.

— de kosten worden automatisch verdeeld over de subsidiërende besturen.

— de inningen en de gestorte subsidies worden bijgehouden, enzovoort.

III. Voor de Algemene Directies.

1. Boekhouding

De NLM heeft te maken met een jaarlijkse geldstroom van enkele miljarden. De boekhoudkundige gegevens worden on-line verwerkt door middel van het boekhoudkundig pakket EASY aangekocht bij SOBEMAP. Dit programma bevat alle boekhoudkundige modules en biedt volledig voldoening. De behandeling van de gegevens ressorteert onder de Directe Financiën, doch globaal beheer van de boekhoudkundige databank gebeurt door het Rekencentrum.

2. Personeelsbeheer

De loon- en administratiekosten van het personeel van der N.L.M. worden volledig geautomatiseerd berekend en aangepast in het Rekencentrum.

3. Maandblad

De NLM verspreidt een maandblad over gans het land. Daarvoor houdt het Rekencentrum een adressenbestand bij alsook de nodige aanpassingen. Het Rekencentrum maakt maandelijks de verzendingslijst voor de postdistributiekantoren en de drukker.

4. Beheer leningen

De NLM leent met staats- en/of gewestwaarborg, kapitalen in binnen- en buitenland. Het beheer van de terug te betalen kapitalen en intresten aan de banken en ten opzichte van de Staat en Gewesten gebeurt gedeeltelijk on-line. De nodige programma's voor de weergave van de stand van zaken en de statistieken worden courant gebruikt.

B. Nabije planning

De jongste jaren werd heelwat geautomatiseerd bij de NLM. Er kan gesteld worden dat meer dan 2000 programma's voortdurend allerlei gegevens bewerken zowel on-line als batch. Toch blijft nog heelwat te doen om aan alle noden van de gebruiker te voldoen.

- Het Bestuur Huisvesting vraagt om uitbreiding naar de Erkende Maatschappijen voor het beheer van hun klanten en hun boekhouding.

- De Directe Financiën vraagt om meer raadplegingen on-line van de geldstroom.

- Het Economaat wil een geautomatiseerd stockbeheer van materieel, materiaal en vastgoed.

- De bureautica kan nog verder uitgebouwd worden.

- De ruilverkaveling stelt methoden op punt voor het automatisch herverkavelen, intekenen en digitaliseren.

- Het totale beheer van de gronden eigendom van de NLM dient geprogrammeerd te worden.

C. Opties voor de nieuwe Vlaamse maatschappijen

- Inzake Huisvesting :

- het beheer van de huurwoningen uniform automatiseren zodat aanpassingen aan het huurstelsel snel kunnen doorgerekend worden.

- budgettaire planning steunt op goede statistische gegevens die snel getrokken kunnen worden uit databanken die omvatten : de nieuwbouw, aankoop, verbetering, sanering, dorpsherwaardering, enzovoort.

- de wisselwerking van behoeften aan koop- en huurwoningen ondersteunen met gegevens voor de beleidsvisie.

- Inzake Landinrichting :

- Het opzetten van een grond-databank die gegevens over het „grondgebruik” in de meest ruime betekenis van het woord bevat. Verschillende instanties kunnen dan gegevens of afgeleide bewerkingen opvragen voor besluitvorming of voor gegevensuitwisseling.

- Als meerdere doelgroepen in eenzelfde werkgebied zetelen, zal de **multicriteria**-analyse, door de computer gestuurd, een eerste visie ter verdere bespreking geven op mathematische modellen, simulaties en planalternatieven.
 - Vaak ingewikkelde materies zullen via een geografische informatiesysteem eenvoudiger via plannen en grafieken kunnen gevisualiseerd worden.
 - De informatica zal een begeleidings- en opleidingscentrum worden, daarom zal het verder uitgebouwd worden met hardware, software en met een goede personeelsformatie.
-